

## ΕΝΘΥΜΟΥΜΕΝΟΙ ΤΗΝ ΕΞΕΓΕΡΣΗ ΤΗΣ ΚΟΥΑΝΓΚΤΖΟΥ

του George Katsiaficas

Ο ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ ΕΙΧΕ ΠΕΙ ΚΑΠΟΤΕ, «Δώστε μου ένα σταθερό σημείο και θα κινήσω τη γη». Μιλώντας από ιστορική άποψη, η εξέγερση του λαού της Κουανγκτζού το 1980 είναι ένα τέτοιο σταθερό σημείο. Αποτέλεσε τον άξονα γύρω από τον οποίο η δικτατορία στην Κορέα μεταμορφώθηκε σε δημοκρατία. 20 χρόνια μετά, η δυναμική της αντηχεί έντονα σ' ολόκληρο τον κόσμο. Ανάμεσα στα άλλα, η ιστορία της μας προσφέρει τόσο μια γρήγορη ματιά στο πώς θα είναι η ελεύθερη κοινωνία του μέλλοντος, όσο και μια νηφάλια και ρεαλιστική εκτίμηση του ρόλου της κυβέρνησης των ΗΠΑ και των συμμάχων της στην Ασία.

Οι πιο σημαντικές διαστάσεις της εξέγερσης της Κουανγκτζού είναι η υπεράσπιση εκ μέρους της της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και η προεκίνηση της ελεύθερης κοινωνίας. Η Κουανγκτζού έχει ένα νόημα για την κορεατική ιστορία που μπορεί να συγκριθεί μόνο με το νόημα που έχει η Παρισινή Κομμούνια για τη γαλλική ιστορία και το θωρηκτό Ποτέμκιν για τη ρωσική ιστορία. Όπως στην Παρισινή Κομμούνια, ο λαός της Κουανγκτζού εξεγέρθηκαν αυθόρμητως και αυτοδιευθύνθηκαν, μέχρι να κατασταλεί κτηνώδως από ντόπια στρατεύματα, υποκινούμενα από μια εξωτερική δύναμη. Και όπως στο θωρηκτό Ποτέμκιν, ο λαός της Κουανγκτζού επανειλημμένως σηματοδότησε την έλευση της επανάστασης στην Κορέα —από την εξέγερση του 1894 στο Τονγκχάκ και τη φοιτητική εξέγερση του 1929, μέχρι τα γεγονότα του 1980.

Σφυρηλατημένη με τη θυσία χιλιάδων, η μυθική δύναμη της εξέγερσης του λαού της Κουανγκτζού ζυμώθηκε τα πρώτα πέντε χρόνια μετά το 1980, όταν η δικτατορία προσπάθησε να καλύψει τη σφαγή εκ μέρους της τουλάχιστον 2000 ανθρώπων. Ακόμη κι όταν η Κομμούνια της Κουανγκτζού είχε συντριβεί ανηλεώς, τα νέα της εξέγερσης ήταν τόσο ανατρεπικά, ώστε ο στρατός έκαψε άγνωστο αριθμό σωμάτων, πέταξε άλλα σε άγνωστους τάφους και κατέστρεψε τα χαρτιά τους. Προκειμένου να μην εκφέρεται δημοσίως η λέξη εξέγερση, συνελλήφθησαν χιλιάδες άνθρωποι, ενώ εκατοντάδες βασανίστηκαν, καθώς ο στρατός προσπάθησε να καταπνίξει ακόμη και τους ψιθύρους για τις σφαγές του [1]. Το 1985, χιλιάδες αντίτυπα του πρώτου διβλίου για την εξέγερση της Κουανγκτζού, η κλασική ιστορική μελέτη του Λη Τζάε-Εουί (μεταφρασμένη στα αγγλικά σαν *Kwangju Diary: Beyond Death, Beyond the Darkness of the Age* [2]) κατασχέθηκαν, ενώ συνελλήφθησαν ο συγγραφέας και ο εκδότης. Η κορεατική κοινωνία των πολιτών είναι τόσο ισχυρή, ώστε όταν τελικά έγινε γνωστή η αλήθεια για τους κτηνώδεις φόνους τόσο πολλών πολιτών από τον στρατό και η προσπάθεια στη συνέχεια να αποκρυφτούν τα δεδομένα, έπεσε η κυβέρνηση. Όπως λέει ο Λη Τζάε-Εουί: «Ο λόγος που ο κορεατικός λαός μπόρεσε να ξεπεράσει τόσο γρήγορα την τρομερή βία του 1987, ήταν η αντίσταση της Κουανγκτζού» [3]. Ο πρόεδρος Τσουν Ντου Χουάν και η στρατιωτική του κυβέρνηση μπορεί να κέρδισαν τη μάχη του Μάη του 1980, αλλά το δημοκρατικό κίνημα κέρδισε τον πόλεμο —εφτά χρόνια μετά όταν το κίνημα Μιντζούνγκ εκδίωξε τη στρατιωτική δικτατορία.

Όπως η Παρισινή Κομμούνια και το θωρηκτό Ποτέμκιν, η ιστορική σημασία της Κουανγκτζού είναι διεθνής και όχι απλά κορεατική (ή γαλλική, ή ρωσική). Το νόημα και τα μαθήματά της απευθύνονται εξίσου καλά στην Ανατολή και τη Δύση, στον Βορρά και στον Νότο. Το 1980 η λαϊκή εξέγερση, όπως συνέβη και με τα προηγούμενα σύμβολα της επανάστασης, είχε μια παγκόσμια απήχηση. Ως σύμβολο του αγώνα, η Κουανγκτζού ενέπνευσε και άλλους να δράσουν. Ως ένα παράδειγμα τον πώς οι καθημερινοί άνθρωποι μπορούν να πάρουν την εξουσία στα χέρια τους, ήταν (και είναι) ο προάγγελος των γεγονότων που ακολούθησαν. Το 1996, ο ακτιβιστής Sanjseewa Liyanage από το Χονγκ Κονγκ, εξέφρασε αυτή τη διάσταση της εξέγερσης όταν έγραψε: «Η "λαϊκή εξουσία" είναι τόσο ισχυρή, ώστε δεν μπορεί να καταστραφεί από τη θίαη καταστολή. Μια τέτοια εξουσία, του λαού, διαδίδει ένα πνεύμα που θα διαποτίσει και τις επόμενες γενιές. Η Κουανγκτζού είναι μια πόλη γεμάτη από αυτή τη "λαϊκή εξουσία". Αυτό που συνέβη το 1980 στην Κουανγκτζού, δεν ήταν ένα απομονωμένο γεγονός. Ενέπνευσε και έδωσε ελπίδα σε πολλούς ανθρώπους που ακόμη υποφέρουν κάτω από κτηνώδη καταπιεστικά καθεστώτα και στρατιωτικές κυβερνήσεις... το σθένος και η θέληση του λαού της Κουανγκτζού να συνεχίσει τη δράση του προκαλούν μεγάλη εντύπωση... Σήμερα πολλοί προσβλέπουν σ' αυτόν, αποτίουν φόρο τιμής σ' αυτό που πέτυχε... Πήρα δυνάμεις από το κουράγιο και το πνεύμα τους. Η Κουανγκτζού παραμένει ένα μοναδικό σημάδι που συμβολίζει μια λαϊκή εξουσία η οποία δεν μπορεί να κατασταλλεί. Αυτό το σημάδι είναι μια φλόγα ελπίδας για πολλούς άλλους...» [4].

Σ' αυτό το άρθρο, προσπαθώ να κατανοήσω τη λαϊκή εξουσία κατά την



εξέγερση του 1980 μέσα από τις εξής τρεις διαστάσεις:

- την ικανότητα αυτοκυβέρνησης
- την οργανική αλληλεγγύη των συμμετεχόντων
- τη διεθνή σημασία της εξέγερσης

### Η Ικανότητα Αυτοκυβέρνησης

Όσο μνημειώδη υπήρξαν το κουράγιο και η γενναιότητα του λαού της Κουανγκτζού, άλλο τόσο η ικανότητά του για αυτοκυβέρνηση είναι το καθοριστικό σημείο της εξέγερσής του. Κατά την άποψή μου, είναι η σημαντική πλέον πλευρά όψης της εξέγερσης. Η ικανότητα για αυτοοργάνωση που εμφανίστηκε αυθόρμητα, πρώτα στον πυρετό της μάχης και αργότερα στη διακυβέρνηση της πόλης και την τελική αντίσταση όταν απειπίεθηκε ο στρατός, είναι πολύ διδακτική. Στο τελευταίο μέρος του 20ου αιώνα, τα υψηλά ποσοστά γραμματίων, τα ΜΜΕ και η καθολική εκπαίδευση (η οποία στην Κορέα περιλαμβάνει και καθολική στρατιωτική), σφυρηλάτησαν μια ικανότητα σε εκατομμύρια ανθρώπους να κυβερνούν τον εαυτό τους, πολύ πιο έξυπνα απ' ό,τι οι μικρές ελίτ, οι οποίες πολύ συχνά βολεύονται στις θέσεις εξουσίας. Μπορούμε να δούμε αυτή την αυθόρμητη ικανότητα για αυτοκυβέρνηση στα γεγονότα της εξέγερσης της Κουανγκτζού.

Στις 15 Μάη 1980, ένα εκατομμύριο άνθρωποι συμμετείχαν σε μια φοιτητική διαδήλωση στη Σεούλ, ένα τεράστιο ξέσπασμα του αναδικτατορικού αισθήματος. Καθώς πολλοί άνθρωποι πίστευαν πως είχε φτάσει η ώρα για την ανατροπή της δικτατορίας, οι φοιτητικοί ηγέτες, έχοντας πάρει θάρρος από την επιτυχία τους και υπό την πίεση των φιλελεύθερων πολιτικών, αποφάσισαν να αναστείλλουν τις ενέργειες που είχαν προγραμματίσει για τις 17 και 18, ελπίζοντας ότι η κυβέρνηση μπορεί να ανέστειλλε τον στρατιωτικό νόμο. Αντιθέτως ο στρατός ανέβασε την ένταση, στέλνοντας χιλιάδες στρατιώτες σε όλες τις μεγάλες πόλεις και πιο συγκεκριμένα στην Κουανγκτζού. Στις 14 Μάη, φοιτητές που είχαν μαζευτεί στο εθνικό πανεπιστήμιο Τσονάμ διέσπασαν τις γραμμές της αστυνομίας που είχε περικυκλώσει την πανεπιστημιούπολή τους. Όταν έφτασαν στην πόλη, πολλοί πολίτες υποστήριξαν τη διαδήλωσή τους για δημοκρατία. Στις 16 Μάη, ενώ η υπόλοιπη Νότια Κορέα ήταν ήσυχη, φοιτητές από εννέα πανεπιστήμια της Κουανγκτζού διαδήλωσαν στην πλατεία της Νομαρχίας, μετονομάζοντάς την σε «πλατεία Δημοκρατίας» και μετά διέσχισαν ολόκληρη την πόλη με μια πορεία με πυρσούς. Την επόμενη νύχτα, άνδρες των μυστικών υπηρεσιών του στρατού και αστυνομικοί εισέβαλλαν στα σπίτια ακτιβιστών σ' ολόκληρη την πόλη, συλλαμβάνοντας την ηγεσία του κινήματος. Οι ηγέτες που δεν πιάστηκαν πέρασαν στην παρανομία. Ήδη τουλάχιστον 26 από τους εθνικούς ηγέτες του κινήματος (συμπεριλαμβανομένου του Κιμ Ντάε Γιούνγκ) είχαν συλληφθεί. Σύμφωνα μ' έναν μάρτυρα «η κεφαλή του κινήματος είχε παραλύσει» [5]. Ένας άλλος έγραψε ότι «η ηγεσία του φοι-

τητικού κινήματος βρισκόταν σε κατάσταση παράλυσης» [6]. Παρόλα αυτά, το επόμενο πρωί, οι φοιτητές οργάνωσαν αυθόρμητα – πρώτα κατά εκατοντάδες και μετά κατά χιλιάδες – διαδήλωση διαμαρτυρίας εναντίον της κατοχής της πόλης τους από την αστυνομία και των στρατιωτικών μονάδων που μόλις είχαν φτάσει.

Με την έγκριση των ΗΠΑ, η κυβέρνηση έστειλε στην πόλη μερικές από τις πιο σκληραγωγημένες μονάδες αλεξιπτωσιτών, τις ίδιες που είχαν συντρίψει τα κινήματα στην Πουζάν και τη Μαζάν ένα χρόνο πριν. Μόλις αυτά τα στρατεύματα έφτασαν στην Κουανγκτζού, πέρασαν στην τρομοκρατία του πληθυσμού χρησιμοποιώντας αφάνταστες μεθόδους. Κατά τις πρώτες αντιπαραθέσεις το πρωί της 18ης Μάη, έσπασαν τα κεφάλια ανυπεράσπιστων φοιτητών με ειδικά σχεδιασμένα ρόπαλα. Καθώς οι διαδηλωτές αναζητούσαν ασφαλή μέρη και ξαναμαζεύονταν για να αντεπιτεθούν, ξαφνικά 45 άνδρες των MAT περικυκλώθηκαν και αιχμαλωτίστηκαν από διαδηλωτές στη διασταύρωση Σανσου-Τονγκ. Για λίγο ο κόσμος συζητούσε τι να κάνει με τους αιχμαλώτους. Αποφάσισαν σύντομα να τους απελευθερώσουν, αλλά αμέσως μόλις το έκαναν, οι αλεξιπτωσιτές επιτέθηκαν με διαιότητα: «Ομάδες στρατιωτών επιτέθηκαν σε κάθε φοιτητή ξεχωριστά. Έσπασαν το κεφάλι του, τον χτύπησαν στην πλάτη και τον κλώτσησαν στο πρόσωπο. Όταν τελειώσαν οι στρατιώτες, οι φοιτητές έμοιαζαν σαν σωρός ρούχων με σάλτσα κρέατος» [7]. Τα σώματα στοιβάχτηκαν σε φορτηγά, ενώ οι στρατιώτες συνέχισαν να τους χτυπούν και να τους κλωτσούν. Με τον ερχομό της νύχτας οι αλεξιπτωσιτές είχαν στήσει στρατόπεδα σε πολλά πανεπιστήμια. Καθώς οι φοιτητές συνέχιζαν να αντιστέκονται, οι αλεξιπτωσιτές χρησιμοποιούσαν εναντίον τους ξιφολόγχες και συνελάμβαναν ακόμη περισσότερους ανθρώπους, πολλοί από τους οποίους γυμνώονταν και βασανίζονταν κτηνωδώς. Ένα νεαρό κορίτσι που υπήρξε μάρτυρας σ' αυτά τα γεγονότα ρώτησε τους γονείς της πότε θα φτάσει ο δικός τους στρατός. Ένα άλλο παιδί, έχοντας διδαχτεί τις πολιτικές αξίες σε τρυφερή ηλικία, ούρλιαζε ότι οι Κομμουνιστές είχαν αναλάβει τα ηνία του στρατού! Ένας στρατιώτης κράδαινε την ξιφολόγχη του στους αιχμαλωτισμένους φοιτητές και ούρλιαζε «αυτή την ξιφολόγχη χρησιμοποίησα για να κόψω το στήθος 40 γυναικών Βιετκόνγκ!». Ολόκληρος ο πληθυσμός είχε σοκαριστεί από την αντίδραση των αλεξιπτωσιτών. Οι αλεξιπτωσιτές βρισκόνταν τόσο πολύ εκτός ελέγχου, ώστε μαχαίρωσαν μέχρι θανάτου τον διευθυντή του τμήματος πληροφοριών της αστυνομίας, ο οποίος προσπάθησε να τους σταματήσει να μακαλεύουν τον κόσμο [8]. Παρά τους ξυλοδαρμούς και τις εκατοντάδες συλλήψεις, οι φοιτητές συνέχιζαν να ξαναμαζεύονται και να αντεπιτίθενται με πείσμα.

Καθώς η πόλη κινητοποιήθηκε την επόμενη μέρα, ο αριθμός των φοιτητών μεταξύ των διαδηλωτών ήταν πολύ μικρός, καθώς συνέρρεαν άνθρωποι κάθε είδους [9]. Αυτή η αυθόρμητη δημιουργία ενός λαϊκού κινήματος υπερέβη την παραδοσιακή διαίρεση πόλης-υπαίθρου, μια πρώτη ένδειξη της γενίκευσης της εξέγερσης. Όταν άρχισαν να συμμετέχουν και οι εργαζόμενοι, οι αλεξιπτωσιτές προσέφυγαν και πάλι στην κτηνωδία – σκοτώνοντας και σακατεύοντας τους ανθρώπους που τύχαινε να συναντήσουν στο δρόμο. Ακόμη και οδηγοί αυτοκινήτων και λεωφορείων οι οποίοι προσπάθησαν να βοηθήσουν τους τραυματισμένους και αιμορραγούντες ανθρώπους, μαχαίρώθηκαν, χτυπήθηκαν και μερικές φορές δολοφονήθηκαν. Μερικοί αστυφύλακες οι οποίοι προσπάθησαν να απελευθερώσουν αιχμαλώτους, δέχτηκαν κι αυτοί τα χτυπήματα από τις ξιφολόγχες [10]. Οι άνθρωποι αμύνονταν με πέτρες, ρόπαλα, μαχαίρια, σωλήνες, σιδερόβεργες και σφυριά, απέναντι σε 18000 MAT και πάνω από 3000 αλεξιπτωσιτές. Αν και πολλοί άνθρωποι είχαν σκοτωθεί, η πόλη αρνούταν να ησυχάσει.



Στις 20 Μάη, μια εφημερίδα που λεγόταν το Δελτίο του Αγωνιστή, κυκλοφόρησε για πρώτη φορά δίνοντας ακριβείς ειδήσεις, σε αντίθεση με τα επίσημα ΜΜΕ. Δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι συγκεντρώθηκαν στη λεωφόρο Κουμνάν και τραγουδούσαν «Η επιθυμία μας είναι η εθνική επανένωση». Διασκορπίστηκαν από τα ρόπαλα των αλεξιπτωσιτών. Στις 5.50 μ.μ., καθώς συνεχίζονταν η κτηνωδία αλλά και η αντίσταση απέναντί της, ένα πλήθος 5000 ατόμων ανέτρεψε ένα οδόφραγμα της αστυνομίας. Όταν οι αλεξιπτωσιτές τους απώθησαν, συγκεντρώθηκαν και πάλι, προχωρώντας σε

καθιστική διαμαρτυρία στο οδόστρωμα. Κατόπιν εξέλεξαν αντιπροσώπους, οι οποίοι θα προσπαθούσαν να χωρίσουν την αστυνομία από τον στρατό [11]. Το βράδυ, η μάζωξη είχε πάνω από 200.000 ανθρώπους (μερικοί λένε 300.000) σε μια πόλη με πληθυσμό 700.000 ανθρώπων. Το μέγα πλήθος ενοποιούσε εργάτες, αγρότες, φοιτητές και ανθρώπους κάθε είδους. Η πομπή της λεωφόρου Κουμνάν, περιοχή του εμπορικού κέντρου, είχε στην κεφαλή της εννέα λεωφορεία και πάνω από 200 ταξί. Για μια ακόμη φορά, οι αλεξιπτωσιτές επιτέθηκαν με βιαιότητα, αλλά αυτή τη φορά, ολόκληρη η πόλη αντεπιτέθη. Κατά τη διάρκεια της νύχτας έβαζαν φωτιά σε αυτοκίνητα, τζιπ, ταξί και άλλα οχήματα, και τα έρριχναν πάνω στις στρατιωτικές δυνάμεις. Αν και ο στρατός επιτέθηκε επανειλημμένως, τη νύχτα στην πλατεία Δημοκρατίας οι προσπάθειές του κατέληξαν σε αδιέξοδο. Στον σιδηροδρομικό σταθμό σκοτώθηκαν πολλοί διαδηλωτές και στη Νομαρχία οι αλεξιπτωσιτές άνοιξαν πυρ εναντίον του πλήθους με τα M-16, σκοτώνοντας ακόμη περισσότερους ανθρώπους.



Τα λογοκριμένα ΜΜΕ δεν ανέφεραν τις δολοφονίες που γίνονταν μπροστά στα μάτια τους. Αντιθέτως, ψευδείς αναφορές για βανδαλισμούς και η ασήμαντη αστυνομική δράση συνιστούσαν τις χαλκευμένες πληροφορίες. Καμμία αναφορά ακόμη στην κτηνωδία του στρατού. Αφού οι θραδυνές ειδήσεις για μια ακόμη φορά δεν ανέφεραν τίποτα για ότι συνέβαινε στην πραγματικότητα, χιλιάδες άνθρωποι περικύκλωσαν το κτίριο του σταθμού ΜΒC. Σύντομα η διεύθυνση του σταθμού και οι στρατιώτες που τον φρουρούσαν υποχώρησαν και το πλήθος όρμησε στο εσωτερικό του. Καθώς δεν μπορούσαν να κάνουν τον σταθμό να δουλέψει, οι άνθρωποι τον πυρπολήσαν. Ο κόσμος στόχευε με αρκετή εξυπνάδα τα κτίρια: «Στις 1.00 μετά τα μεσάνυχτα, οι πολίτες επιτέθηκαν κατά κύματα στην Εφορία, έσπασαν τα έπιπλα της και της έβαλαν φωτιά. Ο λόγος ήταν πως οι φόροι που υποτίθεται χρησιμεύουν για την ευημερία του λαού, χρησιμοποιούνται για τον στρατό και την παραγωγή όπλων που σκοτώνουν και χτυπούν τον λαό. Είναι εξαιρετικά ασυνήθιστο ότι πυρπολήθηκαν ραδιοφωνικοί σταθμοί και εφορίες, ενώ προστατεύθηκαν αστυνομικά τμήματα και άλλα δημόσια κτίρια» [12].

Πέρα από την εφορία και δύο κτίρια ΜΜΕ, κάηκαν το Γραφείο Επιβλεψής Εργασίας, το αμαξοστάσιο της νομαρχίας και 16 αστυνομικές σκοπές. Η τελική μάχη στον σιδηροδρομικό σταθμό γύρω στις 4.00 τα ξημερώματα ήταν σφοδρή. Οι στρατιώτες χρησιμοποίησαν και πάλι M-16 εναντίον του πλήθους, σκοτώνοντας πολλούς που βρέθηκαν στην πρώτη γραμμή. Άλλοι όμως σκαρφάλωναν πάνω από τα σώματα για να συνεχίσουν τον αγώνα εναντίον του στρατού. Με απίστευτο σθένος οι άνθρωποι υπερίσχυαν και ο στρατός αναγκάστηκε σε μια εσπευσμένη υποχώρηση.

Στις 9 το επόμενο πρωί, περισσότεροι από 100.000 άνθρωποι μαζεύτηκαν και πάλι στη λεωφόρο Κουμνάν. Μια μικρή ομάδα φώναζε ότι κάποιος πρέπει να πάνε στην εταιρεία Asia Motors (εργολάβο του στρατού) και να πάρουν από εκεί οχήματα. Πήγαν κάποιες δεκάδες άνθρωποι, αλλά επέστρεψαν με μόνο 7 οχήματα (τόσο ακριβώς ήταν οι εξεγερμένοι που γνώριζαν να οδηγούν). Καθώς πήγαν περισσότεροι που γνώριζαν να οδηγούν, σύντομα 350 οχήματα, συμπεριλαμβανομένων τριών θωρακισμένων οχημάτων μεταφοράς προσωπικού, βρισκόνταν στα χέρια του λαού. Οδηγώντας αυτά τα απαλλοτριωμένα οχήματα ένα-γύρω στην πόλη, οι διαδηλωτές αναζωογόνησαν τις μάζες, ενώ πήγαν και σε γειτονικά χωριά για να διαδώσουν την εξέγερση. Μερικά φορτηγά έφεραν στην κεντρική διαδήλωση ψωμί και ποτά από το εργοστάσιο της Κόκα-Κόλα. Επιλέχτηκαν διαπραγματευτές και στάλθηκαν στον στρατό. Ξαφνικά πυροβολισμοί διαπέρασαν την ήδη τεταμένη ατμόσφαιρα, δίνοντας τέλος στις ελπίδες για μια ειρηνική διευθέτηση. Για δέκα λεπτά ο στρατός πυροβολούσε αδιακρίτως και στο μακελειό δεκάδες σκοτώθηκαν και πάνω από 500 τραυματίστηκαν.

Ο λαός απάντησε γρήγορα. Λιγότερο δύο ώρες μετά τους πυροβολισμούς, έγινε η πρώτη επιδρομή σε αστυνομικό τμήμα, προκειμένου να παρθούν όπλα [13]. Όλο και περισσότεροι άνθρωποι έφτιαξαν ομάδες δράσης και επέδραμαν σε αποθήκες όπλων της αστυνομίας και της εθνοφρουράς, για να συγκεντρωθούν μετά σε δύο κεντρικά σημεία. Γίνεται προφανές ότι την τόσο αξιοσέβαστη, μακρόχρονη παράδοση της Κορέας,

να μην αντιπαράθεσαι ποτέ ένοπλα με την κυβέρνηση, ξαφνικά την υπερέβησαν χιλιάδες άνθρωποι. Με τη βοήθεια των ανθρακωρύχων της Χουασούν, οι διαδηλωτές απέκτησαν μεγάλες ποσότητες δυναμίτη και πυροκροτητές [14]. 7 φορητά των γυναικών που εργάζονταν στην υφαντουργία πήγε στη Νατζού, όπου πήραν εκατοντάδες ντουφέκια και πυρομαχικά και επέστρεψαν στην Κουανγκτζού. Παρόμοιες απαλλοτριώσεις όπλων συνέβησαν στις κομητείες της Τσανγκσόνγκ, της Γιονγκγκουάνγκ και της Ταμγιάνγκ.

Το κίνημα εξαπλώθηκε γρήγορα στη Χουασούν, τη Νατζού, τη Χαμπιούγκ, τη Γιουγκκάνγκ, την Κανγκτζίν, την Χαενάμ, την Μοκπό και τουλάχιστον σε 16 άλλες περιοχές της νοτιοδυτικής Κορέας. Η ταχεία εξάπλωση της εξέγερσης είναι μια ακόμη ένδειξη της ικανότητας του λαού για αυτοκυβέρνηση και αυτόνομες πρωτοβουλίες. Ελπίζοντας να μεταφερθεί η εξέγερση στην Τσουντζού και τη Σεούλ, μερικοί διαδηλωτές ξεκίνησαν για εκεί, αλλά απωθήθηκαν από τα στρατεύματα που είχαν μπλοκάρει τους αυτοκινητοδρόμους και τους σιδηροδρόμους. Στη Μοκπό, τόπο γέννησης του Κιμ Ντάε Γιούγκ, 100.000 άνθρωποι κατέβηκαν σε πορεία διαμαρτυρίας για τη σύλληψη του αγαπημένου τους τέκνου και για πέντε συνεχείς μέρες έγιναν διαδηλώσεις με αίτημα ένα δημοκρατικό σύνταγμα [17]. Στην Τζοντζού, οι άνθρωποι κατέλαβαν το δημαρχείο. Στην Τζεοντζί και στην Ιρί, αναφέρθηκε ότι η αστυνομία πέρασε στο πλευρό των διαδηλωτών [18]. Ελικόπτερα χτύπησαν ένοπλους διαδηλωτές από τις κομητείες Χουασούν και Γιονγκκάνγκ που προσπαθούσαν να φτάσουν στην Κουανγκτζού [19]. Αν ο στρατός δεν ήλεγχε τόσο ασφυκτικά τα ΜΜΕ και περιόριζε τις μετακινήσεις, η εξέγερση μπορεί εύκολα να είχε μετατραπεί σε πανεθνική, όπως ήλπιζαν κάποιοι. Η εξέγερση των ανθρακωρύχων της Σαμπούκ, τα γεγονότα στην Που-Μα και οι εκατοντάδες άλλες συγκρούσεις δείχνουν ότι οι συνθήκες ήταν ώριμες για δράση σε πολλά επίπεδα [20]. Στις συνελεύσεις στο πάρκο Κουανγκτζού και στη διασταύρωση Γιου-Τονγκ άρχισαν να σχηματίζονται πυρήνες μάχης και ηγεσίας. Μεταφέρθηκαν οπλοπολυβόλα εναντίον της Νομαρχίας (όπου ο στρατός είχε το διοικητήριό του). Στις 5.30 ο στρατός υποχώρησε: στις 8 το βράδυ ο λαός ήλεγχε την πόλη. Φωνές πανηγυρισμών ακουγόταν παντού. Αν και τα όπλα τους από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο ήταν πολύ κατώτερα από εκείνα του στρατού, η γενναιότητα και η αυτοθυσία των ανθρώπων αποδείχθηκε πιο ισχυρή από την τεχνική ανωτερότητα του στρατού.

Για πέντε μέρες οι πολίτες ήλεγχαν την πόλη. Αυθόρμητως σχηματισμένα συμβούλια των πολιτών οργάνωσαν όλες τις απαραίτητες υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της άμυνας της πόλης, και ταυτοχρόνως διαπραγματεύονταν με τον στρατό για περισσότερα φέρετρα και για την απελευθέρωση των χιλιάδων κρατουμένων (μερικοί από τους οποίους είχαν ήδη βασανιστεί άγρια) [21], όπως επίσης για να δοθεί ένα ειρηνικό τέλος στη σύγκρουση. Τα σκουπίδια από τις μάχες γρήγορα μαζεύτηκαν, παρότι κανείς δεν είπε σε κάποιον άλλο να το κάνει. Την ίδια στιγμή, η ένοπλη αντίσταση οργανωνόταν προκαταβολικά. Στο πάρκο Κουανγκτζού, αριθμήθηκαν 78 οχήματα και άρχισαν να περιπολούν σε συγκεκριμένα μέρη της πόλης, ώστε να προσέχουν για την επερχόμενη αντιπαράθεση. Στήθηκε το γραφείο επιχειρήσεων του Στρατού των Πολιτών (ΣΠ) και φτιάχτηκαν ταυτότητες για να μπορεί να έχει κανείς πρόσβαση στα γραφεία του, άδειες για τα οχήματα και κουπόνια βενζίνης. Δημιουργήθηκε ένα γραφείο ερευνών για να αποκαλύψει τους πράκτορες του στρατού, αλλά αποδείχθηκε ότι και το ίδιο είχε διαβρωθεί σε μεγάλο βαθμό.

Η εμφάνιση ενός οργανωτικού σχήματος μοιάζει να συνέβη περίπου φυσιολογικά. Η διαδικασία ήταν προφανής για όλους. Ακόμη και η κυβέρνηση κάποια στιγμή αναφέρθηκε στην εξέγερση ως «μια αυτοκυβερνώμενη κοινότητα». Περίπου στις 10.30 το πρωί της 22ας Μάη, μια ομάδα από 8 ευαγγελιστές πάστορες, συναντήθηκε για να εκτιμήσει την κατάσταση. Ένας απ' αυτούς ήταν ο Arnold Peterson, βαπτιστής ιεραπόστολος που βρέθηκε κατά τύχη στην Κουανγκτζού. Θυμάται αργότερα για τις εκτιμήσεις που έκαναν οι πάστορες: «Η σύγκλιση των αισθημάτων τους μπορεί να συνοψιστεί στη φράση "αυτό δεν μπορεί να συμβαίνει". Ήταν πρωτόγνωστο να εξεγερθούν οι πολίτες μιας πόλης και να ανατρέψουν τις αρχές, χωρίς συνειδητό σχεδιασμό και ηγεσία» [22].

Μπορεί να μην υπήρχε ηγεσία εκεί όπου ξεκίνησε η εξέγερση, αλλά η εξέλιξη των μαχών δημιούργησε πολλούς αποφασισμένους εχθρούς του στρατού. Άλλοι φοβούνταν τον στρατό, κυρίως για την κτηνωδία του. Σύντομα δύο ομάδες, που μερικές φορές αναφέρονταν σαν συμβούλια [23], δημιουργήθηκαν στην απελευθερωμένη Κουανγκτζού: η Συντονιστική Επιτροπή Πολιτών (ΣΕΠ) και η Φοιτητική Επιτροπή Δράσης (ΦΕΔ). Η ΣΕΠ, η η Γενική Συντονιστική Επιτροπή Πολιτών της 18ης Μάη, όπως τυπικά ονομαζόταν, αποτελούνταν από 20 άτομα: ιερείς, δικηγόροι, καθηγητές και πολιτικοί. Με επικεφαλής τον Τσόε Χαν-Γιούγκ, έναν σεβαστό αντι-Νάπωνα ακτιβιστή, σχηματίστηκε πριν τη ΦΕΔ (που φτιάχτηκε στις 22 Μάη) και σχεδόν αμέσως άρχισε τις διαπραγματεύσεις με τις αρχές που είχαν κηρύξει

στρατιωτικό νόμο. Προσπάθησε να βρει μια όσο το δυνατόν ειρηνική λύση στην εξέγερση.

Αντίθετα με τη ΣΕΠ, η θυελλώδης βάση της ΦΕΔ αποτελούνταν από πολλούς ανθρώπους που προηγουμένως δεν γνωρίζονταν μεταξύ τους. Μιλώντας για τις προσωπικές του εμπειρίες χρόνια μετά, ο καθηγητής Σονγκ Κι-Σούκ, θυμάται τα γεγονότα. Αυτός και ο καθηγητής Μασέονγκ Λο-Γκεούν πλησίαζαν στις 22 του Μάη μια πορεία σε μια πηγή, την ίδια μέρα που ο Πέτερσον βρέθηκε στη συνάντηση των ιερέων. Ζητήθηκε από τον Μασέονγκ να συγκεντρώσει τους ακτιβιστές και να φτιαχτεί ένα συντονιστικό που «θα ηγείτο της προσπάθειας να αντιμετωπιστεί η κατάσταση» [24]. Οι άνθρωποι φοβούνταν ότι το παρελθόν των μελών της ΣΕΠ υποδήλωνε ότι δεν επρόκειτο να ηγηθούν του αγώνα, αλλά να τον ξεπουλήσουν. Ο Σονγκ Κι-Σούκ ήταν ενάντιος σε οποιαδήποτε ανάληψη δράσης, αλλά πήγε μαζί με τον Μασέονγκ. Κρατώντας μια ντουκούκα που του έδωσε ένας φοιτητής, ο Μασέονγκ άρχισε να μιλά: «Παρακαλώ επιλέξτε 5 αντιπροσώπους μεταξύ των φοιτητών του εθνικού πανεπιστημίου Τσονάμ και του πανεπιστημίου Τσοσόν». Και συνέχισε: «Αν και οι αλεξιπτωτιστές έχουν τώρα μια εκδιωχθεί, ο στρατός των πολιτών είναι αμήχανος, μπερδεμένος και δεν διαθέτει γραφεία. Έχει φτιαχτεί ήδη μια συντονιστική επιτροπή των πολιτών και πήγε στο Σανγκμουντάε να ρυθμίσει τα πράγματα, αλλά δεν μπορεί να ελέγξει τον στρατό των πολιτών. Όλα αυτά ξεκίνησαν από τους φοιτητές και αυτοί πρέπει να ηγηθούν της προσπάθειας να μπει μια τάξη. Ας πάμε στο κτίριο της νομαρχίας και ας οργανώσουμε μια φοιτητική συντονιστική επιτροπή».

Μ' αυτά τα λόγια, ο καθηγητής Μασέονγκ οδήγησε το πλήθος στην είσοδο της Νομαρχίας, την οποία μέσα σε μια τεταμένη ατμόσφαιρα φρουρούσε ο στρατός των πολιτών, φορώντας τα κράνη που είχε φτιάξει από τα ΜΑΤ. Επετράπη στους 10 εκπρόσωπους των φοιτητών να μπουν στο κτίριο και με συνοδεία πήγαν μέχρι το γραφείο του νομάρχη, όπου επικρατούσε «απόλυτο χάος» [25].



Πολλοί από τους παρευρισκόμενους αγωνιστές αρνήθηκαν αρχικά ακόμη και να συζητήσουν μια φοιτητική συντονιστική επιτροπή, προτιμώντας να «αγωνιστούν μέχρι θανάτου» για τη δημοκρατία και την αξιοπρέπεια. Υπομονετικά ο καθηγητής Σονγκ πέρασε τελικά την άποψή του και φτιάχτηκε, σαν πολιτικός βραχίονας των φοιτητών, η ΦΕΔ, η οποία σύντομα ανέλαβε τις κηδείες, τα εναλλακτικά ΜΜΕ, τον έλεγχο των οχημάτων, τη συλλογή και το μοίρασμα των όπλων, ενώ η ΣΕΠ διαπραγματεύονταν με τον στρατό. Μερικές φορές τα δύο συμβούλια έβγαλαν κοινές ανακοινώσεις, αλλά αλλού διαχωρίστηκαν. Στις 24 Μάη, παραδείγματος χάριν, όταν πάνω από 100.000 άνθρωποι συγκεντρώθηκαν για την πορεία εκείνης της μέρας, η ΣΕΠ απομάκρυνε τα μικρόφωνα. Τελικά μεταφέρθηκε εξοπλισμός από αλλού, αλλά τα μέλη της ΣΕΠ συνέχισαν να μην τον συνδέουν. Παρά τη βροχή που έπεφτε, ο κόσμος παρέμενε και ένας ηλεκτρολόγος συνέδεσε τη μικροφωνική με την μπαταρία ενός αυτοκινήτου. Έπειτα, η ΦΕΔ συγκάλεσε μια πολύ συναισθηματική συνάντηση. Υπήρξε έντονη συζήτηση και μια μικρή πλειοψηφία ήθελε να παραδοθούν όλα τα όπλα. Η μειοψηφία, όμως, αρνούταν να συνανέσει σε μια τέτοια παράδοση. Καθώς έπεφτε η νύχτα, οι μετριοπαθείς παραιτήθηκαν από την ομάδα, αφήνοντας τα πράγματα στα χέρια της μειοψηφίας. Εργάτες και ακτιβιστές προστέθηκαν μετά στην ηγεσία της και το όνομα της άλλαξε σε Επιτροπή Δράσης Πολιτών-Φοιτητών (ΕΔΠΦ).

Ο μετασχηματισμός της ΦΕΔ σε ΕΔΠΦ αντανακλούσε τον ηγετικό ρόλο που έπαιζε τώρα η εργατική τάξη. Αν και οι φοιτητές πυροδότησαν την εξέγερση, δεν μπορούσαν να παραμείνουν η ηγετική δύναμη. Έχω ήδη αναφέρει τους ανθρακωρύχους της Χουασούν και τις γυναίκες της υφαντουργίας. Υπάρχουν άπειρα άλλα παραδείγματα της ανάληψης της ηγεσίας εκ μέρους της εργατικής τάξης που μπορεί να αναφέρει κανείς. Ο Πέτερσον αναφέρει ότι την 21η «σε μια συζήτηση που είχα με τον πάστορα Τσανγκ, αυτός επεσήμανε με προσοχή ότι αυτοί που είχαν πάρει τα όπλα δεν ήταν φοιτητές. Αντιθέτως ήταν νεαροί άνεργοι και εργαζόμενοι» [26]. Ο Λη αναφέρει ότι ενώ πολλοί πολίτες παρέδωσαν τα όπλα τους την 22α Μάη στη ΣΕΠ, «οι εργαζόμενοι και τα μέλη της κατώτερης τάξης, όμως, δεν εγκατέλειψαν τα όπλα τους» [27]. Αυτοί οι αγωνιστές ήλπιζαν να πυροδοτήσουν μια πανεθνική εξέγερση που θα ανέτρεπε τη δικτατορία – και

δεν τους ένοιαζε αν πέθαιναν προσπαθώντας να φέρουν τη δημοκρατία αμέσως. Απαιτούσαν ποιοτικές αλλαγές στην κορεατική πολιτική, όχι μόνο την άρση του στρατιωτικού νόμου, απελευθέρωση όλων των κρατουμένων και μια κυβέρνηση που θα ενδιαφέρεται γι' αυτούς, αλλά και την παραίτηση του Τσουν Ντού Χουάν [28] και πλήρη εκδημοκρατισμό. Ο αγώνας για τη φοιτητική αυτονομία μεταμορφώθηκε αυθορμήτως σ' έναν αγώνα για την κοινωνική αυτονομία και τη δημοκρατία.

Όπως είναι τώρα φανερό, η ΦΕΔ χρησίμευσε ως πυρήνας ενός συνεχώς διογκούμενου αστερισμού αφοσιωμένων ανθρώπων, των οποίων το αποφασιστικό κουράγιο και η ξεκάθαρη ματιά καθοδηγούσαν τη λαϊκή εξέγερση. Απ' όλες τις σημαντικές προσωπικότητες που έλαμψαν στη μάχη της Κουανγκτζού, η μεγαλύτερη υπήρξε αναμφιβόλως ο Γιούν Σανγκ-Γουόν. Κατά τη διάρκεια της τεράστιας πορείας της 21ης Μάης (με πάνω από 200.000 ανθρώπους), ο Γιούν ηγήθηκε μιας από τις επιθέσεις σε αποθήκη όπλων και επίσης συμμετείχε σε μια ομάδα που κατέλαβε 3 θωρακισμένα οχήματα μεταφοράς προσωπικού και άλλα 350 οχήματα στην εταιρεία Asia Motors. Στην τεταμένη ατμόσφαιρα με τους ελεύθερους σκοπευτές του στρατού να πυροβολούν σε δημόσιους χώρους, στις ατέλειωτες συναντήσεις, τις καθημερινές μαζικές διαδηλώσεις και τις σποραδικές αιμαχίες, ο Γιούν εμφανίστηκε ως «ο μόνος που διέθετε μια στρατηγική άποψη» [29]. Πίστευε ότι με τη δημιουργία «θυλάκων αντίστασης», δηλαδή βοηθώντας να «ανεβεί το τίμημα» για τη δικτατορία, η εξέγερση θα περνούσε σε ανώτερο επίπεδο, λέγοντας τελικά στο καθεστώς: «Αν δεν έχετε το θράσος να σκοτώσετε περισσότερους ανθρώπους, να παραδοθείτε. Και αν έχετε αρκετό θράσος, τότε θα αποδείξετε πως είσαστε βάρβαροι» [30]. Ήλπιζε επίσης πως θα ξεπούσαν κι άλλες εξεγέρσεις.

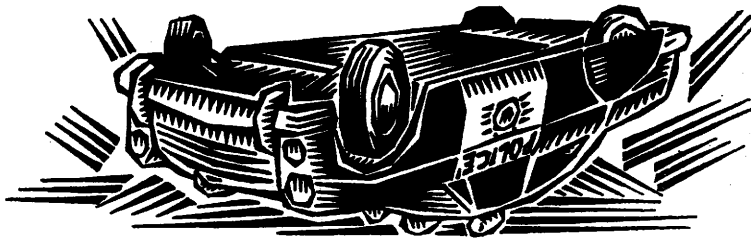
Μαζί με μερικούς άλλους, κάποιον από τους οποίους ήταν μέλη ομάδων όπως το *Υγρό Πυρ* (ένα νυχτερινό σχολείο για εργατές), ο *Παλιάτσος* (μια ακτιβιστική θεατρική ομάδα) και η *Εθνική Ένωση Δημοκρατών Εργατών*, ο Τσουν και ο Γιούν κυκλοφόρησαν μια καθημερινή εφημερίδα, το *Δελτίο του Αγωνιστή*, το οποίο χρησίμευσε στη θωράκιση και στην ενθάρρυνση της ένοπλης αντίστασης. Αντιμετώπισαν με επιτυχία τον δήμαρχο και άλλα πιο συντηρητικά μέλη του συμβουλίου. Συμμαχώντας με τον Παρκ Ναμ Σον, το αναδειχθέντα γένη των ένοπλων μαχητών, ο Γιούν εμφανίστηκε να είναι το ενεργειακό κέντρο ενός φάσματος ξεχωριστών αγωνιστών που συνενώθηκαν και αφιερώθηκαν σε έναν μοναδικό σκοπό, τη συνέχεια της ένοπλης αντίστασης. Έχει σημασία ότι πολλά από τα μέλη αυτής της πλέον μαχητικής ομάδας είχε συμμετάσχει προηγουμένως σε μια ομάδα μελέτης της Παρισιανής Κομμούνας, μαζί με τον ποιητή Κιμ Ναμ-Τσοού [31].

Αρνούμενος να ονομαστεί ηγέτης του συμβουλίου, ανέκρινε τον διορισμό ενός προέδρου και ενός αντιπροέδρου. Ανέλαβε να είναι ο «εκπρόσωπος» του συμβουλίου και συνέχισε να συντονίζει τις δημόσιες σχέσεις, τον σχεδιασμό και τις προμήθειες. Η ομάδα των δημοσίων σχέσεων οργάνωσε 4 ομάδες εργασίας: η μία ανέλαβε να κινεί οχήματα με μεγάφωνα σ' ολόκληρη την πόλη, κάνοντας ανακοινώσεις· μια άλλη ανέλαβε την κυκλοφορία του καθημερινού *Δελτίου του Αγωνιστή* και άλλου υλικού· μια τρίτη ανέλαβε να συλλέξει χρήματα και να ενθαρρύνει τους ανθρώπους να δίνουν αίμα· και τέλος φτιάχτηκε μια ομάδα που θα οργάνωνε τις καθημερινές διαδηλώσεις. Ανέλαβαν επίσης τον συντονισμό μιας μονάδας ταχείας απάντησης, όπως και να σιγουρέψουν ότι εφοδιάζονταν οι προφυλακές.

Τη νύχτα της 26ης Μάης, οικογένειες των στρατιωτών που στάθμευαν κοντά στην Κουανγκτζού, πληροφόρησαν τους αντιστεκόμενους αγωνιστές ότι ο στρατός θα κινούνταν το επόμενο πρωί. Ο Γιούν ήταν ανάμεσα στους εκατοντάδες ανθρώπους που αγωνίστηκαν μέχρι θανάτου. Στην τελική μάχη, στις 27 Μάη, μια φάλαγγα ταγκς οδήγησε την επίθεση ανακατάληψης της πόλης και άλλες δεκάδες άνθρωποι –συμπεριλαμβανομένου του Γιούν Σανγκ-Γουόν– σκοτώθηκαν.

Όσο σημαντικός κι αν ήταν ο ρόλος του Γιούν Σανγκ-Γουόν, αυτός και η μικρή του οργάνωση δεν μπορούσαν να ελέγξουν το λαϊκό κίνημα. Στη διαλεκτική αυθορμητισμού και οργάνωσης, έγιναν ξεκάθαρες οι διαθέσεις του λαϊκού κινήματος, οι οποίες επικράτησαν στην Κουανγκτζού. Πολλοί από τους αγωνιστές που πολέμησαν τον στρατό, δρούσαν κατόπιν δικής τους πρωτοβουλίας και δεν ακολουθούσαν τις προτάσεις του Στρατού των Πολιτών. Στις 22 Μάη, παραδείγματος χάριν, ο Μπαγκ Ναεπόνγκ αρνήθηκε να πάει στην Γιανγκσάν-Πο όπως θεωρούσε ότι έπρεπε να κάνει ο ΣΠ. Αντιθέτως πήγε στον σιδηροδρομικό σταθμό Χουασούν μαζί με 4 άλλους, όπου κατάφεραν να εξοπλιστούν οι ίδιοι και μετά επέστρεψαν στην Κουανγκτζού [32]. Αυτή η συγκεκριμένη ατομική περίπτωση έληξε καλά, όμως η έλλειψη στρατηγικής οργάνωσης κόστισε πολύ στους Κομμουνάρους. Το *Δελτίο του Αγωνιστή* ζήτησε από τους ανθρώπους να «καταλάβουν τον τηλεοπτικό σταθμό KBS ώστε να μπορέσει να μαθευτεί η δική μας πραγματικότητα μέσω των εκπομπών σ' ολόκληρη τη χώρα» [33]. Κατά τη διάρκεια της μάχης, όμως, το πλήθος πυρπόλησε το μέρος. Αν οι άνθρωποι είχαν ακούσει την ομάδα του Γιούν, θα είχαν καταφέρει να με-

ταδώσουν τα νέα της εξέγερσης στην υπόλοιπη χώρα; Θα είχε ξεσπάσει μια πανεθνική εξέγερση; Είναι ξεκάθαρο ότι χρειαζόταν μια στρατηγική ηγεσία τόσο στην Κουανγκτζού όσο και πανεθνικά, αν μάλιστα οι μαχητές ήθελαν να ανατρέψουν την κυβέρνηση [34]. Εκ των υστέρων, βεβαίως, αυτή η αδυναμία του κινήματος γίνεται εύκολα ορατή, αλλά οι επιλογές μέσων στην εξέγερση της μάχης ήταν περιορισμένες. Το κύριο αίσθημα στην Κουανγκτζού ήταν αυτό της αλληλεγγύης και τώρα σ' αυτή την πλευρά της Κομμούνας είναι που θα στρέψω την προσοχή μου.



#### Η Οργανική Αλληλεγγύη

«Η πόλη δεν βρισκόταν πλέον υπό κυβερνητικό έλεγχο. Ο λαός της Κουανγκτζού είχε φτιάξει μια Κομμούνα, αλλά το τίμημα αυτού του νέου συστήματος ήταν αιματηρό. Το πρωί της 21ης Μάης είδε κάτι καινούργιο στις γωνίες των δρόμων. Ετοιμαζόταν φαγητό για τους διαδηλωτές και αυτό συνέβαινε σε κάθε δρόμο, σε όλες τις πολύβουες διασταυρώσεις. Οι γυναίκες σταματούσαν τα απαλλοτριωμένα οχήματα για να προσφέρουν φαγητό στους καταληψίες. Υπαίθριοι πωλητές και πωλητές της αγοράς, που κάποιον απ' αυτούς υπήρξαν βασικοί μάρτυρες της κυβερνητικής κτηνωδίας, οργάνωσαν τη διανομή φαγητού. Στο μεταξύ τα πλούσια μέρη της πόλης άδειαζαν... Εκατοντάδες νοικοκυρές τροφοδοτούσαν τους διαδηλωτές στη λεωφόρο Κουμνάμ. Κανείς δεν έπνευ... Αυτή η ενότητα τροφοδοτούσε το μαχητικό πνεύμα όλων των εξεγερμένων» [35].

Αφότου ο στρατός εκδιώχθηκε από την πόλη στις 21 του Μάη, εκατοντάδες μαχητών του στρατού των πολιτών περιπολούσαν στην πόλη. Όλοι ένιωθαν ανακούφιση και χαρά. Η μάχη είχε τελειώσει και η πόλη ήταν ελεύθερη. Οι αγορές και τα μαγαζιά ξανάνοιξαν και τρόφιμα, νερό και ηλεκτρικό ήταν διαθέσιμα όπως και πριν. Δεν λεηλατήθηκαν τράπεζες και σπάνια συνέβησαν εγκλήματα του κοινού ποινικού δικαίου όπως ληστείες, βιασμοί ή κλοπές, αν συνέβησαν καθόλου. Οι ξένοι περπατούσαν ελεύθερα στους δρόμους. Πράγματι, ο Πέτερσον αναφέρει ότι το αυτοκίνητό του με την αμερικανική σημαία να κυματίζει και μια ταμπέλα «αυτοκίνητο ξένου» έγινε καλοδεχούμενο από τους ανθρώπους που βρίσκονταν στους δρόμους [36]. Φέρετρα, βενζίνη και τοιγάρα σπάνιζαν. Καθώς η ΣΕΠ προσπάθησε να προμηθευτεί περισσότερα φέρετρα από τον στρατό, μπήκε δελτίο στη βενζίνη και τα τοιγάρα μοιραζόντουσαν μεταξύ των νέων εν όπλοις συντρόφων, ευτυχισμένων που ήταν ζωντανό. Για κάποιους ανθρώπους, το μοίρασμα των τοιγάρων συμβόλιζε ένα σημαντικό μέρος της κοινής εμπειρίας [37]. Μαγαζάτορες οι οποίοι είχαν ακόμη τοιγάρα, συχνά πουλούσαν –ή ακόμη και χάριζαν– ένα πακέτο τη φορά (για να είναι δίκαιο με όλους). Υπήρχε έλλειψη αίματος στα νοσοκομεία, αλλά μόλις έγιναν γνωστές οι ανάγκες, οι άνθρωποι έσπευσαν να δώσουν, συμπεριλαμβανομένων των πορνών, οι οποίες κάποια στιγμή δημοσίως επέμεναν ότι έπρεπε και σ' αυτές να επιτραπεί να δώσουν αίμα. Σε πολλές από τις διαδηλώσεις μαζεύονταν γρήγορα χιλιάδες δολάρια. Όλα αυτά τα παραδείγματα είναι ενδείξεις του πόσο σημαντική υπήρξε η ενότητα της πόλης. Πολλοί αυτόπτες μάρτυρες σχολίασαν αυτό το καινούργιο αίσθημα αλληλεγγύης μεταξύ του πληθυσμού: «... καθόλη την περίοδο της εξέγερσης, η πόλη Κουανγκτζού αντιμετώπισε την κρίση μέσω της συνεργασίας των ανθρώπων. Οι πολίτες της Κουανγκτζού μοιράζονταν πράγματα μεταξύ τους και βασίζονταν ο ένας στον άλλο, αλληλοενθαρρύνονταν ο ένας τον άλλο όντας απομονωμένοι. Μοιραζόντουσαν φαγητό με εκείνους που το είχαν ανάγκη, έδιναν αι-



μα για τους τραυματίες και βοηθούσαν εθελουσίως οποιονδήποτε είχε ανάγκη... Παρά την ολοκληρωτική απουσία επίσημου συστήματος νόμου και τάξης, οι πολίτες της Κουανγκτζού διατήρησαν άριστα την ειρήνη και

την τάξη. Παρότι υπήρχαν τόσα όπλα στα χέρια των πολιτών, δεν συνέβη κανένα επεισόδιο μεταξύ τους. Ακόμη και οι χρηματιστικές υπηρεσίες ή τα κοσμηματοπωλεία όπου καθημερινά συνέβαιναν εγκλήματα, τώρα δεν υπέστησαν τίποτα» [38].

Ένας καθηγητής του πανεπιστημίου της Κουανγκτζού που παρέμεινε ανώνυμος για λόγους προσωπικής ασφάλειας έγραψε: «Οι πολίτες, που συνήθιζαν να αγοράζουν τα πάντα αδιαφορώντας για την τιμή τους, μοιράζονταν τα αναγκαία της καθημερινότητας. Οι έμποροι που συνήθως ανυπομονούσαν να ανεβάσουν τις τιμές, τώρα δεν τις ανέβασαν καθόλου. Οι πολίτες συμμετείχαν προσφέροντας καπνό, φαγητό και ποτό... Δεν διεπράχθη κανένα μείζον έγκλημα απ' αυτά που μπορεί να περιμένει κανείς, δεν σημειώθηκαν ληστείες εις βάρος των ανυπεράσπιστων τραπεζών από τους ένοπλους πολίτες. Κανείς ξένος κάτοικος της Κουανγκτζού δεν τραυματίστηκε» [39].

Πράγματι, η Γαπωνέζικη Καθολική Ένωση για την Ειρήνη και τη Δικαιοσύνη κυκλοφόρησε μια δήλωση στις 6 Ιούνη του 1980, όπου προχωρούσε στις εξής διαπιστώσεις: «Εκείνοι που δεν συμμετείχαν και δεν είδαν τη σταθερή ενότητα των πολιτών, δεν μπορούν να καταλάβουν αυτό το αίσημα της απελευθέρωσης. Θα μπορούσαν να δουν τα δάκρυα στα πρόσωπα των νεαρών ανδρών, οι οποίοι θυσιάστηκαν για να υπερασπίσουν τη δημοκρατία. Το στήθος τους ήταν πιτσιλισμένο με αίμα. Φώναζαν τα συνήματα με ματωμένα χέρια γύρω από το κεφάλι τους, μέχρι ότου να κλεί-



σει ο λαϊμός τους. Οι αγαπημένοι μας γείτονες, νεαρά και αθά παιδιά, ακόμη και νοικοκυρές ενώνονταν τώρα πια με τα παρελαύνοντα αυτοκίνητα... Άνθρωποι που δεν χώραγαν στα αυτοκίνητα έφερναν ρύζι τυλιγμένο σε φύκια και ποτά... Ήθελαν να δώσουν αυγά, ψωμί, αναψυκτικά, γάλα και γλυκά στους διαδηλωτές. Γεμίζοντας μια κούτα με φαγητό, ένας γεράκος δεν μπορούσε να το σηκώσει. Το σήκωσα και το έβαλα σ' ένα αυτοκίνητο που μόλις είχε σταματήσει. Μπορούσα να δω στα πρόσωπά τους την απόφαση να πολεμήσουν μέχρι θανάτου. Οι νοικοκυρές που δεν μπορούσαν να φτιάξουν φαγητό έφερναν κουβάδες με νερό, το έδιναν στους διαδηλωτές για να πουν και να καθαρίσουν το πρόσωπό τους. Μερικοί πολίτες έτρεχαν δίπλα στα αυτοκίνητα... Ήταν ένας αγώνας αίματος και αγάπης, η επιθυμία να μοιραστούν τη ζωή τους με τους άλλους: ένας άνδρας που χτυπά ελαφρά στην πλάτη έναν διαδηλωτή για να τον ενθαρρύνει, ένας φαρμακοποιός που φέρνει φάρμακα και ποτά, και το πλήθος που έκανε ότι μπορούσε, χειροκροτώντας και ζητωκραυγάζοντας» [40].

Τον Ιούνη του 1980, οι ρωμαιοκαθολικοί ιερείς της αρχιεπισκοπής του Κουανγκτζού επανήλθαν στο ίδιο ζήτημα: «Καθώς ο στρατός έκοψε την επικοινωνία με τον έξω κόσμο και δεν υπήρχαν τα αναγκαία είδη ή τρόφιμα, κανείς δεν κερδοσκοπούσε πωλώντας σε υψηλές τιμές ή δίνοντας ληγμένα προϊόντα. Χωρίς να γνωρίζουν πότε θα τελείωναν όλα αυτά, οι άνθρωποι μοιράζονταν μεταξύ τους το φαγητό τους. Καθώς ο αριθμός των τραυματιών από σφαίρες αυξανόταν και υπήρχε μεγάλη ανάγκη αίματος, ο αριθμός των πολιτών που έδιναν αίμα, έφτασε στα ύψη... Οι πολίτες της Κουανγκτζού καθάρισαν την πόλη από τις πέτρες, τα γυαλιά και τα υπολείμματα από τα δακρυγόνα, γιατροί και νοσοκόμοι-ες περιέθαλπαν τους τραυματίες παρότι υπήρχε ο κίνδυνος να πυροβοληθούν' οι οδηγοί των ταξί και των λεωφορείων προστάτευαν τους νεολαίους χωρίς να λογαριάζουν τη ζωή τους' πλάνητες και εγκαταλελειμμένα παιδιά ήταν πιο ενάρετοι από ποτέ...» [41].

Πώς εξηγείται αυτή η ξαφνική αλληλεγγύη, αυτή η εμφάνιση μιας νέας μορφής δεσμού μεταξύ των ανθρώπων; Πώς θα μπορέσουμε να καταλάβουμε τον παραμερισμό συνηθισμένων αξιών όπως οι ανταγωνιστικές επιχειρηματικές πρακτικές και η ατομική ιδιοκτησία των καταναλωτικών αγαθών, και η αντικατάστασή τους από τη συνεργασία και τη συλλογικότητα;

Για μέρες, οι πολίτες εθελουσίως καθάριζαν τους δρόμους, μαγειρεύαν ρύζι, σέρβιραν δωρεάν φαγητό στην αγορά και φυλούσαν διαρκώς σκοπιά

ενόψει της επικείμενης αντιπίθεσης. Όλοι συνέβαλλαν και όλοι έβρισκαν τη θέση τους στην απελευθερωμένη Κουανγκτζού. Προέκυψε αυθορμήτως μια νέα κατανομή της εργασίας. Η πολιτοφυλακή, πολλά από τα μέλη της οποίας είχαν ξαγρυπνήσει όλη τη νύχτα, υπήρξε μοντέλο υπευθυνότητας. Οι άνθρωποι ονόμασαν τη νέα πολιτοφυλακή «Στρατό των Πολιτών» ή «οι σύμμαχοί μας» (σε αντίθεση με το στρατό που λεγόταν «ο εχθρός μας»). Προστάτευε τους ανθρώπους και οι άνθρωποι με τη σειρά τους, τη φρόντιζαν. Χωρίς κάποια κατήχηση και χωρίς οποιαδήποτε από τη στρατιωτική τρέλλα που υπάρχει στην τερατώδη συμπεριφορά των στρατών σ' ολόκληρο τον κόσμο, οι άνδρες και οι γυναίκες του ΣΠ φέρθηκαν υποδειγματικά. Χωρίς να φοβούνται να επβάλλουν έναν νέο τύπο δράσης βασισμένο στις ανάγκες του πληθυσμού, αφοπλίσαν όλους τους μαθητές των γυμνασίων και των λυκείων, μια πράξη για την οποία ανέλαβε την ευθύνη το *Δελτίο του Αγωνιστή* [42]. Ενώ επίκειτο η τελική επίθεση, ο Γιούν Σανγκ-Γουόν επέμενε προσωπικά όπως οι μαθητές του γυμνασίου που βρίσκονταν μεταξύ των μαχητών να επιστρέψουν στα σπίτια τους, προκειμένου να γλυτώσουν και να συνεχίσουν έτσι τον αγώνα. Μετά από πολλές διαμαρτυρίες και με δάκρυα στα μάτια, οι νεαροί αγωνιστές αναχώρησαν.

Ο ΣΠ υπηρετούσε το λαό και η λαϊκή θέληση διατυπωνόταν άμεσα σε καθημερινές πορείες γύρω από την πηγή της πλατείας της Νομαρχίας. Καθώς μετονομάστηκε σε «Πλατεία Δημοκρατίας» στις 16 του Μάη, το μέρος έγινε ιερό ακόμη και πριν την απελευθέρωση της πόλης. Εκείνη τη μέρα γράφτηκε ένα ποίημα από τη Μάζωξη για τον Εκδημοκρατισμό της Επαρχίας Τσονάμ και το οποίο ξεκινούσε μ' αυτά τα εμπνευσμένα λόγια:

Ο ουρανός του νότου ήταν όμορφος  
Δεν υπήρχε ένας άγγελος να σαλπίζει  
Ούτε πετούσαν ένα-γύρω πολύχρωμες πεταλούδες.  
Όμως έστο κι έτσι ο ουρανός του νότου ήταν όμορφος.  
Τη μέρα που από την πηγή σταμάτησε να τρέχει το πολύχρωμο νερό  
Τη μέρα που μαράθηκε το ψεύτικο λουλούδι,  
Ήρθα κοντά σου και συ έκανες ένα βήμα πιο κοντά μου.  
Τη μέρα που σταμάτησε η ομίχλη από τα δακρυγόνα.  
Οι άνθρωποι έφτασαν από τον κάμπο της Μουτζίν.  
Όλοι οι δημοκρατικοί πολίτες: διανοούμενοι, εργαζόμενοι, αγρότες.  
Οι άνθρωποι μαζεύτηκαν μπροστά στην πηγή της επαρχιακής πρωτεύουσας.  
Οι άνθρωποι προσπάθησαν να αγγίξουν την πηγή.  
Κάθονταν στο γκαζόν, αγκαλιάζονταν  
χαμογελούσαν μεταξύ τους  
Δεν υπάρχει τραγούδι τόσο όμορφο όσο αυτό,  
Το τραγούδι που τραγουδούσαμε όλοι μαζί. [43].

Η ικανότητα να συγκεντρώνονται ειρηνικά χιλιάδες άτομα, ήταν ένα δικαίωμα που κερδήθηκε μέσα από το αίμα πολλών φίλων και γειτόνων. Ενστικτωδώς, οι άνθρωποι της Κουανγκτζού αναγνώρισαν την πλατεία σαν το πνευματικό τους σπίτι και συγκεντρώνονταν εκεί καθημερινά κατά δεκάδες χιλιάδες. Οι καθημερινές συγκεντρώσεις έγιναν το πλαίσιο για μια νέα μορφή άμεσης δημοκρατίας, όπου όλοι είχαν λόγο. Και στις πέντε συγκεντρώσεις που έγιναν όσο καιρό η πόλη έμεινε ελεύθερη, παρευρέθηκε



τεράστιος αριθμός ανθρώπων. Η πρώτη μεγάλη συγκέντρωση ήταν μια αυθορμήτως οργανωμένη συνάθροιση ώστε να γιορταστεί η ήττα του στρατού, την επόμενη μέρα της αποχώρησής του. Την επόμενη μέρα (23 Μάη), στην Πρώτη Συγκέντρωση της Πόλης για τη Δημοκρατία, ο αριθμός των παρευρισκομένων έφτασε τις 150000. Η συγκέντρωση τελείωσε με τους ανθρώπους να τραγουδούν «Επιθυμία μας είναι η Εθνική Επανάσταση». Στις 24 Μάη, μαζεύτηκαν πάνω από 100000 άνθρωποι' υπήρχαν 50000 στις 25 Μάη (όπου ζητήθηκε η παραίτηση της Επιτροπής Διαπραγματεύσεως) και 30000 στην τελευταία συγκέντρωση της 26ης Μάη. Σ' αυτή την τελευταία μάζωξη, εμφανίστηκε το αίτημα για νέα κυβέρνηση εθνικής σωτηρίας. Και πάλι ο κόσμος στο τέλος τραγούδησε «Επιθυμία μας είναι η Εθνική Επανάσταση».

Παρότι οι συγκεντρώσεις ήταν τεράστιες, πολλοί άνθρωποι μπόρεσαν να εκφράσουν ειλικρινά τις ανάγκες τους. Ο Λη-Τζάε Εουί περιγράφει τα εξής: «Η πηγή ήταν τώρα πια το κέντρο της ενότητας. Μιλούσαν άνθρωποι κάθε είδους και τάξης, υπαίθριες πωλήτριες, δάσκαλοι του δημοτικού, οπαδοί διαφορετικών θρησκειών, νοικοκυρές, φοιτητές, σπουδαστές και αγρότες. Οι οργισμένοι λόγοι τους δημιούργησαν μια κοινή συνείδηση, την εκδήλωση της τρωμερής ενέργειας της εξέγερσης. Είχαν ζυμωθεί μαζί, σφυρηλατώντας μια ισχυρή αίσθηση αλληλεγγύης καθ' όλη τη διάρκεια της εξέγερσης. Προς στιγμήν, η πόλη ήταν ένας άνθρωπος» [44].



Μπροστά στην ενότητα της πόλης, τα τοπικά συμφέροντα –εξαιτίας της διαίρεσης της Κορέας– έγιναν λιγότερο σημαντικά σε σχέση με τον αγώνα για τη δημοκρατία. Στις 21 Μάη το *Δελτίο της Δημοκρατίας* από την Τζεονάμ έγραψε: «Αφήστε μας να συμμετέχουμε ενεργά στον αγώνα για τη δημοκρατία, ενθουσιούμενοι ότι αυτό που ζητάμε δεν είναι να θολώσουμε τον στόχο μας με τοπικές εχθρότητες, ούτε επιθυμούμε μια αδιάκριτη καταστροφή, αλλά μια αυτόνομη δράση βασισμένη σ' ένα δημοκρατικό πνεύμα» [45]. Η περιθωριοποίηση του τοπικισμού είναι μια άλλη ένδειξη της κοινής αποδοχής της εξέγερσης, μια αποδοχή που δεν περιοριζόταν στην Τσόλα, ούτε καν στην Κορέα. Έρχομαι τώρα στις διεθνείς επιπτώσεις της εξέγερσης.

#### Διεθνείς Εξεγέρσεις Μετά την Εξέγερση της Κουανγκτζού

Το 1985, οι δικτατορίες της Ανατολικής Ασίας, ευρισκόμενες στην εξουσία για δεκαετίες, έμοιαζαν αμετακίνητες. Τόσο ο Κιμ Ντάε Γιούνγκ, όσο και ο Μπενίνο Ακίνο, λαϊκοί ηγέτες ευρέων δημοκρατικών στρωμάτων, βρίσκονταν εξόριστοι στην Αμερική. Αν και καταστάληκε κτηνωδώς, το κορεατικό κίνημα συνέχισε να μάχεται για την ανατροπή της δικτατορίας. Μετά τη σφαγή της 27ης Μάη του 1980, οι οικογένειες των θυμάτων έκαναν δύο χρόνια να συναντηθούν, και έπρεπε να περάσουν πέντε χρόνια πριν εμφανιστεί το πρώτο θιβλίο για την εξέγερση. Στις 17 Μάη του 1985, σε συντονισμένες διαμαρτυρίες σε 80 κολλέγια και πανεπιστήμια συμμετείχαν 38000 φοιτητές, οι οποίοι ζήτησαν να γίνει δημόσια γνωστή η αλήθεια για τις δολοφονίες. Μια εβδομάδα αργότερα, 73 φοιτητές από τη Σεούλ κατέλαβαν το κτίριο της Αμερικανικής Υπηρεσίας Πληροφοριών για τρεις μέρες, σε μια προσπάθεια να αποσπάσουν από την αμερικανική κυβέρνηση μια απολογία για τον ρόλο της. Στις 15 Αυγούστου, καθώς συνεχίζονταν

οι διαμαρτυρίες, ο Χονγκ Κι Ιλ αυτοπυρπολήθηκε σε κεντρικό δρόμο της Κουανγκτζού, μια και η κυβέρνηση δεν αποκάλυπτε την αλήθεια.

Μετά από δεκαετίες καταπίεσης της δημοκρατίας στην Ανατολική Ασία, ένα κύμα εξεγέρσεων μεταμόρφωσε την περιοχή. Στις Φιλιππίνες, οι 18 μέρες απεργίας τον Φλεβάρη του 1986 των 30 χειριστών υπολογιστών για την καταμέτρηση των ψήφων σε μια εκλογική αναμέτρηση, έδωσε το έναυσμα για το τέλος της δικτατορίας του Μάρκος. Η αντιπαράθεση κερδήθηκε από εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπους που αρνήθηκαν να αποχωρήσουν από τους δρόμους. Η εξέγερση του λαού των Φιλιππίνων με τη σειρά της ενέπνευσε το σιγά-σιγά ανασυντεθειμένο κίνημα στη Νότιο Κορέα [46]. Λιγότερο ένα μήνα μετά το ξέσπασμα της λαϊκής επανάστασης, οι επίσκοποι στη Σεούλ άρχισαν να λένε ότι οι άνθρωποι στη Νότιο Κορέα είχαν μάθει κάτι. Μέσα σ' έναν χρόνο, η στρατιωτική δικτατορία ανατράπηκε.

Η λαμπρή νίκη του κινήματος Μιντζούνγκ ξεκίνησε μ' ένα μαζικό ξέσπασμα της λαϊκής διαμαρτυρίας που άρχισε στις 10 Ιούνη του 1987. Για περισσότερες από δέκα μέρες, εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι κατέβηκαν στους δρόμους, απαιτώντας άμεσα προεδρικές εκλογές. Όταν δολοφονήθηκε ο καταγόμενος από την Κουανγκτζού Γι Χαν Γιόλ σε μια φοιτητική διαμαρτυρία στο πανεπιστήμιο Γιονσέι, πάνω από ένα εκατομμύριο άνθρωποι παραβρέθηκαν στην κηδεία του. Όπως και στις Φιλιππίνες, οι μαζικές καταλήψεις δημόσιων χώρων υποχρέωσαν τον στρατό να καμφθεί, συμφωνώντας να διεξαχθούν άμεσα προεδρικές εκλογές. Τον Ιούλη και τον Αύγουστο ξέσπασαν χιλιάδες απεργίες, με τη συμμετοχή εκατομμυρίων εργαζομένων. Παρότι η κυβέρνηση προχώρησε σε μεγάλες παραχωρήσεις, ο αγώνας συνεχίστηκε.

Σ' ολόκληρη την Ασία εμφανίστηκαν λαϊκά κινήματα για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα: στην Ταϊβάν αναστάλη η κατάσταση πολέμου στη Μιανμάρ (Βιρμανία) ξέσπασε τον Μάρτη του 1988 ένα λαϊκό κίνημα, όταν φοιτητές και μέλη εθνικών μειονοτήτων κατέβηκαν στους δρόμους της Ρανγκούν (όπως περίπου συνέβη στην Κουανγκτζού). Παρά τη φρικτή καταστολή, το κίνημα υποχρέωσε τον πρόεδρο Νε Γουίν να παραιτηθεί μετά από 26 χρόνια στην εξουσία. Τον Αύγουστο, νέες διαμαρτυρίες που κράτησαν πέντε μέρες και καθοδηγούνταν από τους φοιτητές, εξανάγκασαν σε παραίτηση τον διάδοχό του. Μια επιτροπή της γενικής απεργίας που εκπροσωπούσε εργάτες, συγγραφείς, μοναχούς και φοιτητές, συντόνισε ένα πανεθνικό κίνημα για την πολυκομματική δημοκρατία, αλλά ο στρατός δολοφόνησε κι άλλες χιλιάδες ανθρώπους, φτάνοντας τον αριθμό των νεκρών εκείνης της χρονιάς σε 10000. Συλλαμβάνοντας πολλούς περισσότερους, συμπεριλαμβανομένων πάνω από 100 εκλεγμένων αντιπροσώπων, η βιρμανική στρατιωτική κυβέρνηση συνέχισε να χρησιμοποιεί τη σιδερένια γροθιά για να παραμείνει στην εξουσία.

Τον επόμενο χρόνο, ακιβιστές φοιτητές στην Κίνα ηγήθηκαν στη διεκδίκηση ενός ευρύτερου δημόσιου αιτήματος για δημοκρατία, για να καταλήξουμε στη σφαγή της πλατείας Τιενανμέν και στις διώξεις των επόμενων χρόνων [47]. Ακόμη και στο εσωτερικό των κομμουνιστικών χωρών, όμως, καθώς συνεχίζονταν η αλυσιδωτή αντίδραση με τη μορφή εξεγέρσεων εναντίον των στρατιωτικών δικτατοριών, ένα μέλος του Πολιτμπυρώ του Βιετνάμ, ο στρατηγός Τραν Ντο, ζήτησε δημόσια το 1989 να υπάρξει μια πολυκομματική δημοκρατία στο Βιετνάμ, κάτι εντελώς αναπάντεχο. Η επόμενη χώρα που θα γνωρίσει μια έκρηξη, ήταν η Ταϊλάνδη, όταν η εικοσαήμερη απεργία πείνας ενός ηγετικού στελέχους της αντιπολίτευσης, κατέβασε τον Μάη του 1992 εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπους στο δρόμο. Δεκάδες δολοφονήθηκαν όταν ο στρατός χτύπησε τις διαδηλώσεις και εξαιτίας αυτής της θιαιότητας, ο στρατηγός Σουσίνα Κραπαγιόν αναγκάστηκε να παραιτηθεί [48]. Το 1998 στην Ινδονησία, οι φοιτητές προχώρησαν σε μια «λαϊκή επανάσταση» και κατάφεραν να ανατρέψουν τον Σουχάρτο. Σε συνεντεύξεις που πήρε ένας Αμερικανός δημοσιογράφος στα πανεπιστήμια της Ινδονησίας, γινόταν φανερό ότι το σύνθημα για τη λαϊκή εξουσία είχε υιοθετηθεί από την εμπειρία των Φιλιππίνων, όπως και η καινοτόμος τακτική της κατάληψης δημόσιων χώρων. Οι φοιτητές κατάφεραν να εισβάλουν στο κτίριο του κοινοβουλίου και υποχρέωσαν να δοθεί μια λύση που περιελάμβανε την αποχώρηση του Σουχάρτο.

Η σχέση μεταξύ αυτών των εξεγέρσεων είναι μια διάσταση που δεν έχει τύχει ιδιαίτερης μελέτης. Έχω αναπτύξει αλλού την έννοια της ερωτικής επίδρασης (eros effect) για να εξηγήσω την ταχεία διάδοση των επαναστατικών απόψεων και πράξεων [49]. Με την ερωτική επίδραση εννοώ γεγονότα όπως οι αυθόρμητες αλυσιδωτές εξεγέρσεις και οι μαζικές καταλήψεις δημόσιων χώρων, που αμφότερα συνιστούν παραδείγματα μιας ξαφνικής εισόδου στην ιστορία εκατομμυρίων καθημερινών ανθρώπων, οι οποίοι δρουν ομοιομόρφως, πιστεύοντας ενστικτωδώς ότι μπορούν ν' αλλάξουν την πορεία της κοινωνίας τους. Σε στιγμές της ερωτικής επίδρασης έρχονται στο προσκήνιο οικουμενικές έννοιες, ενώ την ίδια στιγμή αμφισβητούνται οι κυρίαρχες αξίες της κοινωνίας (σωβινισμός, ιεραρχία, κυριαρχία, το-

πικισμός, ιδιοκτητικότητα κλπ). Σ' αυτό συνίσταται ότι αναφέρω σαν οργανική αλληλεγγύη των συμμετεχόντων στην Κομμούνα της Κουανγκτζού. Η ερωτική επίδραση δεν είναι μόνο μια πράξη του μυαλού, ούτε προκαλείται απλώς από ένα «συνειδητό στοιχείο» (ή ένα επαναστατικό κόμμα). Περιλαμβάνει λαϊκά επαναστατικά κινήματα τα οποία εμφανίζονται σαν δυνάμεις που διεκδικούν αυτό που δικαιούνται, καθώς χιλιάδες καθημερινοί άνθρωποι παίρνουν την ιστορία στα χέρια τους [50].

Αναπτύσσοντας την έννοια της ερωτικής επίδρασης, προσπαθώ να διασώσω την επαναστατική αξία των αυθόρμητων πράξεων εκατομμυρίων καθημερινών ανθρώπων από την περιφρόνηση των θεωρητικών. Προσπαθώ επίσης να στρέψω την προσοχή σε μια επανεκτίμηση του ασυνείδητου και των συναισθημάτων, να αντιστρέψω την ιδέα που θέλει αυτά να συνδέονται μάλλον με την αντίδραση παρά με την επανάσταση. Η ιδέα που έχω για την ερωτική επίδραση προσπαθεί να εντάξει τα συναισθήματα στη σφαίρα των θετικών επαναστατικών πηγών, η κινητοποίηση των οποίων μπορεί να επφέρει έναν σημαντικό κοινωνικό μετασχηματισμό. Όπως είχε πει ο Μαρκούζε, η φύση είναι ένας σύμμαχος στην επαναστατική διαδικασία, αναφερόμενος όχι μόνο στην εξωτερική φύση, τη φύση που υπάρχει στον κόσμο, αλλά και στην εσωτερική φύση, την ανθρώπινη φύση. Οι άνθρωποι έχουν μια ενστικτώδη ανάγκη της ελευθερίας, την οποία αντιλαμβάνομαστε ενστικτωδώς, και ήταν αυτή η ενστικτώδης ανάγκη που μετουσιώθηκε σ' ένα συλλογικό φαινόμενο κατά τη διάρκεια της εξέγερσης της Κουανγκτζού.

Είναι η ερωτική επίδραση μια αναλυτική βάση, ή είναι μια τακτική για έναν καλύτερο κόσμο; Σίγουρα ισχύει το πρώτο. Η ξαφνική εμφάνιση ανθρώπων που καταλαμβάνουν μαζικά δημόσιους χώρους ή διάδοση της εξέγερσης από τη μια πόλη στην άλλη, αλλά και στην ύπαιθρο ή ενστικτώδης ταύτιση εκατοντάδων χιλιάδων ανθρώπων και η ταυτόχρονη πίστη τους στη δύναμη των ενεργειών τους ή αναστολή συνηθισμένων αξιών όπως ο τοπικισμός, οι ανταγωνιστικές επιχειρηματικές πρακτικές, η εγκληματική συμπεριφορά και αρπακτικότητα: αυτές είναι οι διαστάσεις της ερωτικής επίδρασης στην Κουανγκτζού. Μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, η ξαφνική και απροσδόκητη εμφάνιση της μαζικής αμφισβήτησης της εξουσίας έχει γίνει μια σημαντική τακτική στο οπλοστάσιο των λαϊκών κινήματων.

#### Μελλοντικές Προοπτικές

Εάν μπορεί να ενεργοποιηθεί η ερωτική επίδραση, βλέπω τουλάχιστον δύο δυνατότητες για το πώς αυτή η δυναμική μπορεί να λειτουργήσει στην πράξη. Όταν οι Ζαπατίστας χρησιμοποίησαν το διαδίκτυο για να καλέσουν σε διαδηλώσεις εναντίον του νεοφιλελευθερισμού κατά τη διάρκεια του 1999 –και ακτιβιστές σε πολλές πόλεις ανταποκρίθηκαν, συμπεριλαμβανομένου του Λονδίνου, το οποίο γνώρισε τις μεγαλύτερες ταραχές εδώ και τουλάχιστον μια δεκαετία– ξεκάθαρα επιδιώκουν διεθνώς συγχρονισμένες λαϊκές εξεγέρσεις. Για να πετύχει αυτή η μέθοδος, η ομάδα (-ες) που προβαίνει στην πρώτη έκκληση πρέπει να είναι μια ηγεσία κοινωνικά νομιμοποιημένη στις καρδιές πολλών ανθρώπων και πρέπει να χειριστεί ευφυώς αυτή την ηγεμονική δύναμη. Ακόμη πιο σημαντικό είναι η σπίθα που άναψε από τις οργανωμένες δυνάμεις, να φωτίσει μια καυτή περιοχή. Πέρα από τους Ζαπατίστας, η Κουανγκτζού παίζει σε αυξανόμενο βαθμό αυτόν τον διεθνή ρόλο. Όπως το θωρηκτό Ποτέμκιν, τα γεγονότα στην Κουανγκτζού μπορεί να σηματοδοτήσουν και πάλι την εποχή της εξέγερσης, και όχι μόνο στην Κορέα. Το 1972, η βιετναμέζικη επανάσταση ετοίμασε σχολαστικά μια διεθνώς συγχρονισμένη επίθεση. Αφού συγκάλεσαν ένα συνέδριο στο Παρίσι για τον συντονισμό των ενεργειών των αντιπολεμικών κινήματων πάνω από 80 χωρών, οι Βιετναμέζοι εξαπέλυσαν τη στρατιωτική επίθεση τον Απρίλη του 1972, κατά τη διάρκεια της οποίας ανακίνησαν την ύπαρξη μιας Προσωρινής Επαναστατικής Κυβέρνησης.

Δεύτερον, οι αντιπαροχές με τα κύρια όργανα της παγκόσμιας εταιρικής κυριαρχίας (κατά τη διάρκεια των συναντήσεων του ΔΝΤ και της Παγκόσμιας Τράπεζας το 1988 στο Βερολίνο, στην πρόσφατη επίσκεψη του Κλίντον στην Αθήνα, εναντίον του ΠΟΕ στο Σιάτλ το 1999 και οι πιο πρόσφατες διαδηλώσεις εναντίον του ΔΝΤ και της Παγκόσμιας Τράπεζας στην Ουάσινγκτον) βοηθούν στην παγκόσμια δυναμική κλιμάκωση της αντίθεσης, η οποία διαδίδεται σ' ολόκληρο τον κόσμο όπως τα κύματα στη θάλασσα. Υποδοθησόμενες από τους παγκόσμιους θεσμούς του κεφαλαίου (ΔΝΤ, Παγκόσμια Τράπεζα και ΠΟΕ), οι τοπικές κυρίαρχες τάξεις –τόσο στην Ανατολική Ασία όσο και στις ΗΠΑ– χρησιμοποιούν τη βία όταν η πειθώ αποτυγχάνει να διατηρήσει το καθεστώς της εταιρικής εκμετάλλευσης και της πολιτιστικής ηγεμονίας. Όταν οι άνθρωποι σε μια χώρα αντιπαρατίθενται με τέτοιες δικτατορικές τάξεις, ενστικτωδώς δημιουργούν κινήματα, ενεργοποιώντας μια παγκόσμια δυναμική αλληλεγγύης και αγώνα.

Η παγκοσμιοποίηση έτσι όπως την έχουμε γνωρίσει, οικοδομήθηκε στις πλάτες των φτωχών εργαζόμενων όλου του κόσμου. Η συγκέντρωση περισ-



σότερων κεφαλαίων βασίζεται στην αυξανόμενη αθλιότητα εκατοντάδων εκατομμυρίων ανθρώπων στην περιφέρεια του παγκόσμιου συστήματος. Καθώς οι σφαιρικές τάσεις του παγκόσμιου συστήματος εντείνουν τις επιπτώσεις τους στην καθημερινότητα εκατομμυρίων ανθρώπων, μια διεθνώς συντονισμένη αντιπολίτευση γίνεται ολοένα και περισσότερο αναγκαία. Για να ενεργοποιηθεί η ερωτική επίδραση, χιλιάδες και κατόπιν εκατομμύρια άνθρωποι οι οποίοι αποτελούν την κοινωνία των πολιτών οφείλουν να ενεργοποιηθούν, να αρνηθούν την υπάρχουσα ρουτίνα της καθημερινότητάς τους και να απαλλαγούν από βαθιά ριζωμένες απόψεις. Αυτή η διαδικασία δεν μπορεί να μπει σε κίνηση από την επιθυμία μιας μικρής ομάδας, αν και μπορεί ν' ανάψει από μια τέτοια. Όπως όταν ερωτεύεσαι, η ενεργοποίηση της ερωτικής επίδρασης είναι μια σύνθετη διαδικασία. Φαίνεται πως σε καταστάσεις που λείπει η ηγεσία, να δημιουργείται συχνά η ερωτική επίδραση. Αν η ερωτική επίδραση ήταν συνεχώς ενεργοποιημένη, θα είχαμε περάσει από τη σφαίρα αυτού που ο Μαρξ αποκαλούσε προϊστορία, στη σφαίρα της πραγματικής ανθρώπινης ιστορίας, όπου τα ανθρώπινα όντα για πρώτη φορά είναι σε θέση να καθορίσουν τα ίδια τον τύπο της κοινωνίας στην οποία επιθυμούν να ζουν.

Για μια πρώτη ματιά σε μια τέτοια κοινωνία δεν χρειάζεται παρά να κοιτάξουμε στην εξέγερση των ανθρώπων της Κουανγκτζού, κατά τη διάρκεια της κτηνώδους πραγματικότητας του Μάη του 1980, όπου οι Κορεάτες εργάτες και φοιτητές δοκίμασαν για λίγο την ελευθερία. Το παράδειγμα που έδωσε ο λαός της Κουανγκτζού με την αυθόρμητη ικανότητά του για αυτοκυβέρνηση και με την οργανική αλληλεγγύη του πληθυσμού, μπορεί να αποτελεί την πιο σημαντική κληρονομιά του. Μαζί μ' αυτές τις ενδείξεις της δυναμικής των ανθρώπινων όντων, υπήρξαν και συγκεκριμένα οφέλη –η ανατροπή της στρατιωτικής δικτατορίας και η έμπνευση άλλων δημοκρατικών κινήματων– και συγκεκριμένα μαθήματα που δόθηκαν μέσα από το αίμα και τη θυσία τόσο πολλών ανθρώπων – η ανάγκη για στρατηγική οργάνωση και ο κεντρικός ρόλος των εργαζομένων για μια θεμελιώδη αλλαγή. Σήμερα, είκοσι χρόνια μετά, η εξέγερση συνεχίζει να μας προσφέρει ένα χειροπιαστό αίσθημα αξιοπρέπειας των ανθρώπινων όντων και την αναγκαιότητα εντατικοποίησης του αγώνα για την απελευθέρωση.

#### ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Αν και τα δυτικά ΜΜΕ ανέφεραν εκείνη την εποχή στα γεγονότα, η Κομμούνα της Κουανγκτζού και οι σφαγές δεν αναλύθηκαν ποτέ πλήρως, ενώ πέρα από την Κορέα οι περισσότεροι ούτε που έχουν ακούσει γι' αυτήν. Στις ΗΠΑ θάφτηκε κάτω από έναν χείμαρρο αναφορών στο «κορεατικό οικονομικό θαύμα». Η συνοχή των ΗΠΑ στις σφαγές προσωποποιείται στον άνθρωπο που είναι σήμερα προσβευτής των ΗΠΑ στον ΟΗΕ, τον Richard Holbrooke. Αν και ισχυρίστηκε ότι οι «Αμερικανοί δεν ήξεραν τι συνέβαινε», ο Χόλμπρουκ ηγείτο της αμερικανικής ομάδας που ενέκρινε την αποστολή των νοσοκορευτικών στρατευμάτων προκειμένου να συντριβεί η εξέγερση της Κουανγκτζού. Εν μέσω των διαπραγματεύσεων για μια ειρηνική διευθέτηση στην Κουανγκτζού, το συμβούλιο των πολιτών ζήτησε τη μεσολάβηση των ΗΠΑ: οι Χόλμπρουκ και σία αρνήθηκαν. Αντίθετα υποσχέθηκαν στην κορεατική κυβέρνηση ότι οι «ΗΠΑ δεν θα αμφισβητήσουν δημόσια» την εκδοχή της για το τι συνέβη. Αφού είχαν σκοτωθεί εκατοντάδες, ο Χόλμπρουκ ενδυνάμωσε τους οικονομικούς και διπλωματικούς δεσμούς με τη νέα στρατιωτική κυβέρνηση και ωφέληθηκε προσωπικά υπηρετώντας σαν ειδικός σύμβουλος στη Χιουντάι τη δεκαετία του '80. Προφανώς η συνοχή του Χόλμπρουκ σε εκατοντάδες δολοφονίες του χάρισαν την προαγωγή σε προσβευτή των ΗΠΑ.

2. Λη Τζάε-Εουί, *Kwangju Diary: Beyond Death, Beyond the Darkness of the Age* (UCLA Asian Pacific Monograph Series, 1999). Αυτή είναι η μοναδική, άριστη πηγή στα αγγλικά και τη συστήνω ανεπιφύλακτα. Το βιβλίο μπορεί να το παραγγείλλει κανείς στη διεύθυνση: Mr. Leslie Evans, 11372B, Bunche Hall, UCLA, Los Angeles, CA 90095-1487.

3. Άλλες πηγές στα αγγλικά πάνω στις οποίες βασισα την έρευνά μου περιλαμβάνουν μια συλλογή κειμένων ξένων δημοσιογράφων στον τόμο *Kwangju in the Eyes*



of the World (Kwangju Citizen's Solidarity, 1997). Τα παραπάνω αποσπάσματα είναι από ένα άρθρο του Bradley Martin σελ. 94. Μας βοήθησε επίσης το *The May 18 Kwangju Democratic Uprising* (The 5/18 History Compilation Committee of Kwangju City, 1999), Το άρθρο του Arnold A. Peterson, «5/18: The Kwangju Incident» περιλαμβάνεται σε ένα βιβλίο γραμμένο στα κορεατικά. Last but not least, ωφελήθηκα πολύ από το Ινστιτούτο της 18ης Μάη που πρόσφατα μετέφρασε ντοκουμέντα και προσωπικές μαρτυρίες (από δω και στο εξής στις σημειώσεις μου αναφέρονται σαν *Ντοκουμέντα*). Είναι όλα διαθέσιμα ψηφιακά. Σε κάποιες περιπτώσεις, προσπάθησα να κάνω τις μεταφράσεις να κυλούν πιο εύκολα.

4. Sanjeeva Liyanage, «Kwangju, The Flame of People's Power», *International Youth Net*, τόμος 1, 1996, σελ. 29.

5. Λη Τζάε-Εουί, *Kwangju Diary*, σελ. 41.

6. *The May 18th Kwangju Democratic Uprising...*, σελ. 121.

7. Λη, σελ. 46.

8. *Ντοκουμέντα*, σελ. 79.

9. *The May 18th Uprising*, σελ. 127.

10. *Ντοκουμέντα*, σελ. 113.

11. Λη, σελ. 64.

12. *The May 18th Uprising*, σελ. 138.

13. Οι πυροβολισμοί ξεκίνησαν στις 1.00 το μεσημέρι της 21ης και στις 2.30 όπλα και πολεμοφόδια επιτάχθηκαν από το αστυνομικό τμήμα της Νατζού και τις αστυνομικές σκοπιές των Γιανγκουάν, Κεουσουόνγκ και Σουάν. Οι πρώτες ομάδες ένοπλων διαδηλωτών άρχισαν να ανταποδίδουν τους πυροβολισμούς στις 2.20. Ο Άρνολντ Πήτερσον αναφέρει ότι «γύρω στις 2.00 μ.μ. μερικοί πολίτες κατέλαβαν το στρατιωτικό οπλοστάσιο στην πόλη Χουά Σουν, στα νότια της Κουανγκτζού. Από τότε πολλοί διαδηλωτές είχαν όπλα». Πήτερσον, σελ. 44.

14. *The May 18th Uprising*, σελ. 143.

15. Λη, σελ. 77.

16. *The May 18th Uprising*, σελ. 164. *Ντοκουμέντα*, σελ. 72.

17. *Ντοκουμέντα*, σελ. 105.

18. *Ντοκουμέντα*, σελ. 61.

19. Λη, σελ. 137.

20. Στο *Ντοκουμέντα*, σελ. 132, ο αριθμός αυτών των αγώνων φτάνει τους 719.

21. *Ντοκουμέντα*, σελ. 43.

22. Πήτερσον, σελ. 49.

23. Βλέπε Cumings, «Introduction» στο βιβλίο του Λη.

24. Αυτό το επεισόδιο περιγράφεται στο *Ντοκουμέντα*, σελ. 9-10.

25. Ο Λη (σελ. 107) λέει ότι υπήρχαν 15 αντιπρόσωποι.

26. Πήτερσον, σελ. 44.

27. Λη, σελ. 107.

28. Δελτίο των Αγωνιστών νο 5, 23 Μάη, *Ντοκουμέντα*, σελ. 71.

29. Ο Τσουν Γιόνγκ Χο παρατίθεται στο *Kwangju in the Eyes of the World*, σελ. 88.

30. Ο Παρκ Σονγκ Χιόν συνοψίζει τη στρατηγική του Γιούν στο *Kwangju in the Eyes of the World*, σελ. 88.

31. Συνέντευξη με τον Τσουν Γιόν Χο, 29 Νοέμβρη 1999.

32. *Ντοκουμέντα*, σελ. 31.

33. *Ντοκουμέντα*, σελ. 68.

34. Βλέπε την ανάλυση του Λη όπως επίσης τις οξυδερκείς κριτικές που γράφτηκαν δύο χρόνια μετά την εξέγερση της Κουανγκτζού από το Κίνημα των Πολιτών της Κουανγκτζού για τη Δημοκρατία, σελ. 133 *Ντοκουμέντα*. Κατά τη γνώμη μου, μια τέτοια οργάνωση χρειάζεται να αποκεντρωθεί για πολλούς λόγους, που ανάμεσά τους κορυφαίος είναι η ευκολία με την οποία αποκεφαλίζονται οι συγκεντρωτικές οργανώσεις. Για περισσότερη συζήτηση βλέπε το κεφάλαιο 5 του βιβλίου μου *The Imagination of the New Left: A Global Analysis of 1968*, (Βοστώνη, South End Press, 1987).

35. Λη, σελ. 72.

36. Πήτερσον, σελ. 47.

37. Βλέπε *Ντοκουμέντα*, σελ. 11-12.

38. *The May 18th Uprising*, σελ. 174-5.

39. *Ντοκουμέντα*, σελ. 113.

40. *Ντοκουμέντα*, σελ. 119.

41. *Ντοκουμέντα*, σελ. 127.

42. Δελτίο των Αγωνιστών της 23ης Μάη, *Ντοκουμέντα*, σελ. 71.

43. *Ντοκουμέντα*, σελ. 58.

44. Λη, σελ. 105.

45. *Documents and Testimonies*, σελ. 67.

46. «Lee Jae-eui, The Seventeen Years of Struggle to Bring the Truth of the Kwangju Massacre to Light, στο *Kwangju in the Eyes of the World*, σελ. 143.

47. Αν και η κυβέρνηση ισχυρίζεται πως ήταν πολύ λιγότεροι, φαίνεται να σκοτώθηκαν γύρω στους 700 ανθρώπους. Βλέπε Μπρους Κάμινγκς, «Introduction» στο βιβλίο του Λη.

48. Το тайλανδικό υπουργείο Εσωτερικών ισχυρίζεται ότι υπήρχαν 44 νεκροί, 38 εξαφανισμένοι, 11 ανάπηροι και πάνω από 500 τραυματίες. Οι ακτιβιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σημειώνουν ότι εκατοντάδες σκοτώθηκαν ή εξαφανίστηκαν. Καμμία тайλανδική κυβέρνηση δεν θεωρήθηκε ποτέ υπεύθυνη για τις σφαγές στις υπέρ της δημοκρατίας διαδηλώσεις το 1973, το 1976 ή το 1992.

49. Βλέπε το βιβλίο μου *The Imagination of the New Left and the Subversion of Politics: European Autonomous Social Movements and the Decolonization of Everyday Life* (Atlantic Highlands, N.J.: Humanities Press, 1997).

50. Με την ψυχική ενέργεια και τις αλλαγές στις διαθέσεις του πλήθους, ένα μίγμα συναισθημάτων συνυπαρχουν ταυτοχρόνως. Ενώ πολλοί θύσασαν τη ζωή τους, οι

επιζήσαντες είχαν πολλές ευκαιρίες να τα παρατήσουν. Αυτό που ο Μαρκούζε αποκαλούσε «ψυχικό Θερμιδώρ», μια εσωτερικά αναπτυγμένη διαδικασία συμπεριφοράς προσωπικής ήττας στα επαναστατικά κινήματα, μπορεί να λειτουργήσει στην Κουανγκτζού. Μπορούμε να θεωρήσουμε ότι κάτι τέτοιο συνέβη στην απελευθέρωση 45 ανδρών των MAT που είχαν συλληφθεί στις 18 του Μάη στη διασάθρωση Σανσου-Τονγκ; Κάποιοι υπέθεσαν ότι σχεδόν σίγουρα δεν θα υπήρχε η διαίτητα των αλεξιπτωτιστών μετά την απελευθέρωση των αστυνομικών, αλλά μήπως οι όμηροι θα αποτελούσαν ένα καλό διαπραγματευτικό χαρτί για την απελευθέρωση μερικών φυλακισμένων που είχαν βασανιστεί; Μπορούν να βρεθούν και άλλες ενδείξεις ενός ψυχικού Θερμιδώρ. Στις 23 Μάη, εγκαταλείφθηκαν χιλιάδες καραμπίνες, ντουφέκια M-16 και πιστόλια. Την ίδια νύχτα ο Κιμ Τσανγκ-γκιλ και μερικά μέλη της ΦΕΔ επέτρεψαν σ' έναν ειδικό των εκρηκτικών, στην πραγματικότητα πράκτορα του στρατού, να βγάλει όλους τους πυροκροτητές από τους δυναμίτες, καθιστώντάς τους άχρηστους. Θα είχε φερθεί τόσο κτηνωδώς ο στρατός αν ήξερε ότι μπορεί να έχανε μερικά τανκς;



Το κείμενο του Τζωρτζ Κατσιαφίκα δημοσιεύτηκε στο περιοδικό Socialism and Democracy, τεύχος 47, 2000. Αποτελεί την αναθεωρημένη εκδοχή ενός λόγου του συγγραφέα που εκφωνήθηκε στο Παγκόσμιο Συνέδριο για την 20η επέτειο από την εξέγερση της Κουανγκτζού, με τίτλο «Δημοκρατία και Ανθρώπινα Δικαιώματα τη Νέα Χίλιετια», στο εθνικό πανεπιστήμιο Τσονάμ της Κουανγκτζού, από τις 15 έως τις 17 Μάη του 2000. Ο συγγραφέας εκφράζει τις ευχαριστίες του για τη βοήθεια και την υποστήριξη τους Νγκο Βινχ Λονγκ, Γιούν Σου Τζονγκ, Βίκτωρ Γουάλις, Γκρεγκ Ντελαρρέ, Σοχ Γιουζίν και το προσωπικό του Ινστιτούτου της 18ης Μάη του εθνικού πανεπιστημίου Τσονάμ. Ο Τ. Κατσιαφίκας είναι καθηγητής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών στο Wentworth Institute of Technology και είναι υπεύθυνος της επιθεώρησης New Political Science. Έχει γράψει τα βιβλία *The Imagination of the New Left: A Global Analysis of 1968* (1987) και *The Subversion of Politics: European Autonomous Movements and the Decolonization of Everyday Life* (1997). Έχει επιμεληθεί μαζί με την Kathleen Cleaver, τη συλλογή *Liberation, Imagination and the Black Panther Party* (Routledge, 2001).

Οι εικόνες που συνοδεύουν το κείμενο είναι του Clifford Harper

## εκδόσεις για μια ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ

### κυκλοφορούν

Jean Baudrillard: Οι Μάζες, 400 δρχ.

501 Χρόνια Μετά: Κοινωνικοί Αγώνες στις ΕΠΑ Σήμερα, 2000 δρχ.

Noam Chomsky: Ο Έλεγχος των ΜΜΕ, 500 δρχ.

Noam Chomsky: Σκέψεις Πάνω στα ΜΜΕ (συλλογή συνεντεύξεων), 800 δρχ.

7 Μέρες TV: Οδηγός για να Καταστρέψετε την Τηλεόρασή σας, 400 δρχ.

Adam Cornford: Η Κατεργασία των Κοπράνων, 700 δρχ.

K. Rexroth-C. Harper: Κτηνολογία, 1000 δρχ.

M. Μιακόων: Απάντηση ενός Διεθμιστή στον Τζ. Ματσιόι, 1000 δρχ.

Gilles Deleuze: Η Κοινωνία του Ελέγχου, 800 δρχ.

Guy Debord: Πανηγυρικός, Β' Τόμος, 1500 δρχ.

Primo Moroni: Αυτοδιευθυνόμενα Κοινωνικά Κέντρα, 1000 δρχ.

Saskia Sassen: Το Κράτος και η Παγκόσμια Πόλη, 1000 δρχ.

Πολιτική και Μεταφορνησιμότητα: Συλλογή Κειμένων Ιταλών Θεωρητικών, 1200 δρχ.

Toni Negri: Βιοπολιτική και Αντιεξουσία, 800 δρχ.

Geronimo: Μπουρλότο και Φωτιά, 2600 δρχ.

Για επικοινωνία με τις εκδόσεις Ελευθεριακή Κουλτούρα και το περιοδικό, μπορείτε να τηλεφωνείτε στο 38.18.543, ή να γράφετε στην εξής διεύθυνση: Παναγιώτης Καλαμαράς, Πανεπιστημίου 64, 10677, Αθήνα. Τα βιβλία και το περιοδικό μπορούμε να σας τα στέλνουμε με έκπτωση 30% της τιμής λιανικής πώλησης, επιβαρυνόντάς σας με τα έξοδα αποστολής. Κοινωνικά Κέντρα, στέκια και ομάδες του ανταγωνιστικού κινήματος που επιθυμούν πάνω από ένα αντίτυπο, έχουν έκπτωση 40%. Τα χρήματα μπορούν να καταθέτονται στον λογαριασμό της Εμπορικής Τραπέζης με τα στοιχεία Παναγιώτης Καλαμαράς, αριθμός λογαριασμού: 47824273.

ΧΕΙΜΩΝΑΣ 2001-2002